V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE

Nov.-Dec.1963 XIII,4 GERMANIA

N° 93

K E N N E D Y

Dacă pe dictatori n'ai cum să-i controlezi şi să-i obligi la o anumită coerenţă politică, fiindcă nu permit o opinie publică liberă, şi cu atât mai puţin o opoziţie, în diriguitorii democraţi nu poţi să ai niciun fel de încredere: ei cer şi obţin votul în numele unor principii ori interese, care-i stau la inimă, în acel moment, corpului electoral, şi, odată ajunşi la putere, uită totul, şi foarte des se întâmplă să facă o politică absolut contrară promisiunilor anterioare.

Şi republicanii, cu Eisenhower, şi democraţii, cu Kennedy, se angajaseră să zăgăzuiască, şi chiar să împingă îndărăt, comunismul internaţional; în mod specific, şi unii şi alţii luaseră anumite angajamente faţă de popoarele în robie din spatele cortinei de fier, care nu numai că trebuiau să fie mereu amintite, dar trebuiau să fie ajutate să scape de jugul sovietic. Cele două partide americane şi candidaţii lor aveau nevoie de voturile milioanelor de alegători originari din ţările robite; în consecinţă, făgăduiau multe şi minunate lucruri. Şi totuşi, îndată ce s'au instalat la Casa Albă, atât Ike cât şi bietul Kennedy s'au pus pe tratare cu ruşii, pe destindere şi pe surâsuri. Camp David a reprezentat trădarea lui Eisenhower; tratatul nuclear dela Moscova, prin implicaţiile sale de recunoaştere a situaţiei, nu numai de fapt, dar şi de drept, din Europa de răsărit, a reprezentat trădarea lui Kennedy.

Aceasta, din punctul de vedere al dreptului şi al intereselor noastre.

Preşedintele ucis la Dallas a avut, e adevărat, şi unele momente de energie faţă de ruşi şi de comunişti: la Cuba, la Berlin, în Vietnamul de sud. Dar s'a oprit totdeauna, parcă tras de mânecă de cineva, înainte de vreme: înainte de a-l fi obligat pe Hruşciov să dea cărţile pe faţă şi să mărturisească bluful. Iar ultima sa manifestaţie politică a fost cu adevărat scandaloasă: a acceptat să-i salveze pe sovietici dintr'o gravă criză economică şi alimentară, cu grâu american, tocmai când aceştia îşi îngăduiau să oprească abuziv convoaie militare aliate în drum spre Berlin şi arestau la Moscova un profesor dela Universitatea din Yale fără niciun motiv plauzibil, înscenând grosolan, ca pe timpul lui Stalin, un caz de spionaj.

Politiceşte, deci, John F. Kennedy nu a fost preşedintele american pe care ni-l doream. Ceea ce nu ne împiedică să-i deplângem tragica moarte. Ca bătrâna dela Siracuza, care se văita la moartea tiranului, în timp ce toţi se bucurau, pe considerentul just că mai-răul ar fi putut oricând veni, noi ne temem că, tot alunecând pe panta destinderii şi a convieţuirii cu orice preţ, Statele Unite vor ceda iarăşi, sub succesorii lui Kennedy, azi într'o parte, mâine în altă parte a globului.

Tragedia din Texas dă mult de gândit şi din alte pricini. Ea a dovedit încă odată câtă forţă are, în lumea liberă, propaganda comunistă. Asasinul e un comunist ori un castrist, care a trăit ani de zile în URSS, care e căsătorit cu o rusoaică, care nu-şi ascunde sentimentele, ba chiar ameninţă. Cu toate aceste evidenţe, presa mondială şi posturile de radio şi televiziune lansează la început svonul că ar fi vorba de un rasist, iar când Oswald e identificat, şi i se cunoaşte culoarea politică, încep îndoielile, se lansează ipotezele cele mai absurde, cu intenţia vădită de a scoate Cremlinul şi pe Fidel Castro dela orice bănuială. Conducătorii partidului comunist italian, la sosirea veştilor din Dallas, intraseră în panică: credeau că dela un moment la altul America va reacţiona drastic, şi şi vedeau, cunoscând realităţile, prăbuşirea Rusiei. Nu s'a întâmplat nimic. Ceea ce i-a convins pe diriguitorii comunişti că-şi pot permite orice. Mâine vor putea trimite cazacii să-şi adape caii la fântânile din piaţa San Pietro, dacă nu chiar în Bazilică, şi Occidentul, de dragul păcii şi al convieţuirii paşnice, nu va reacţiona, va înghiţi totul. In alte vremuri şi condiţii, chiar pe baza unei simple suspiciuni, cu totul altfel ar fi reacţionat o Putere serioasă la asasinarea capului ei.

Presa arabă vorbeşte insistent şi de un complot evreesc. Acel "nene" ovrei, Ruby, care-l ucide, sub ochii poliţiei, pe Oswald, a operat pe contul cui? Nu cumva

a ucis de teamă că asasinul va "cânta" şi va desvălui un complot comunist,cu riscul de a trezi în poporul american o indignare prea periculoasă pentru ruşi? Sunt întrebări deocamdată fără răspuns,dar e semnificativă discreţia cu care cercetările poliţieneşti şi judiciare,atât în Texas,cât şi la Washington,se fac. Dacă responsabilii ar fi fost oameni de dreapta,cu totul altfel ar fi procedat autorităţile,iar presa mondială,care se ştie bine în a cui mână este,ar fi urlat şi cerut sancţiuni.

Oricum am lua lucrurile şi la oricare concluzii se va ajunge în anchetarea cazului dela Dallas,e cert că moartea lui Kennedy a demonstrat încă odată,în împrejurări dramatice,că e ceva foarte putred în Occident; că sistemul democraţiei, probabil excelent în sine,ca ideal şi într'altă epocă ori lume decât ale noastre, nu e în stare să ne apere de năpasta comunistă; că agenţii comunişti s'au infiltrat,ca pe vremea nenorocită a lui Roosvelt,în ganglionii vitali ai lumii libere, şi dinlăuntrul Occidentului îi pregătesc,ca bietului preşedinte Kennedy,uciderea.

Marius Pădureanu

DE CRĂCIUN de N.S.Govora("Chemarea")

A pornit ca şi-alte dăţi
Prin troiene de nămeţi,
Ieri,aşa cam pe la toacă,
Cu mustăţi de promoroacă,
A pornit hoinar la drum,
Şi-i deja pe-aproape-acum,
A pornit,copiii spun,
De departe,moş Crăciun.

Moş Crăciun cu barba albă,
Vino 'n noaptea asta dalbă,
Treci cortina cea de fier,
Şi vino cu Lerui-Ler.
Vino şi la casa noastră,
Şi ne bate la fereastră.
Vin bătrâne 'n fapt de sară,
Şi la cei fără de ţară.

Moşule cu zâmbet drag,
Vino şi la mine'n prag,
Şi te rog să nu-mi aduci,
Nici stafide şi nici nuci;
Roşcove şi jucării,
Să le ţii pentru copii.
Mie,moş Crăciun,îţi cer,
Să-mi aduci un colţ de cer,

Din îndepărtata ţară,
Ferecată 'n grele fiară.
Moş Crăciun,te rog,mai adă,
Doar un bulgăr de zăpadă,
Bulgăraş de albă nea,
Să-l lipesc de faţa mea,
Obrajii să-l încălzească,
Lacrimile să-l topească.

Moş Crăciun, moş Crăciun,
Aş mai vrea ceva să-ţi spun:
Inainte de-a veni,
Treci la mândra într'o zi,
Şi din părul ei bălai,
O şuviţă tu să-i tai,
Şi să mi-o aduci apoi,
Când ai să ajungi la noi.

Moş Crăciun,şi de-ai putea,
Incă aş mai vrea ceva,
Şi te rog,te rog,în şoapte,
Cel puţin pentru o noapte,
Pentru noaptea de Crăciun,
Moşule cu zâmbet bun,
Ca'n poveşti,pe-un nor de pară,
Adă-ne... întreaga ţară.

&& La 26 Aprilie 1962 a avut loc la Verona căsătoria drei Gabi Tomat,bucureşteancă de naştere(şi sentimente),cu ing.Daniele Zamuner; iar acum,dela 22 Iunie 1963 încoace,se bucură de compania primei odrasle,Cristina-Ioana.-

&& Dl Ion Bologa,care a reuşit să se afirme în comerţ la Mar Del Plata(Argentina),a avut,la 11 Iunie,bucuria unei noi odrasle -a treia fetiţă- căreia,pentru nostalgii pe care le bănuim,i-a dat numele de Nicoleta-Lucia.-

+ Dela Roma ne vine ştirea morţii colonelului Ion Angelescu.

+ La Milano a încetat din viaţă,la 15 Septembrie,în vârstă de 82 de ani,dna Antonietta Fabiano dela Cernavodă.

+ Tot la Milano s'a stins buna doamnă Cărămidaru.

+ La Valbruna,în Alpi,spre graniţa austriacă,a murit,la 67 de ani,în 16 Nov. 1961,Luigi Pesamosca,unul din constructorii sediului legionar din str.Gutenberg.

+ La Milanino a încetat din viaţă,la 5 Aprilie,în vârstă de 65 ani,moş Nicolae Sgarro,vânător iscusit pe plaiurile dobrogene,unde a însoţit,pe vremuri,mai ales "în bălţi",cam toate somităţile vânătoreşti ale ţării.

+ Din Australia ne vine vestea morţii,la numai 42 de ani,în seara de Sfântă Mărie,a lui Petre Tăpălagă,un vajnic ardelean,prezent în toate manifestările anticomuniste pe acele îndepărtate meleaguri. A fost îngropat la Sydney,20 August, de preotul Kentride,cuvântul de adio fiind rostit de dr.Untaru.

+ Tot acolo s'a stins, la 6 Octombrie, în urma unui atac de inimă, dr N.A.Florescu, fost președinte al Asociației Românilor din Australia, moldovean ce-și făcuse drum sigur în știință, cu participarea la diferite congrese internaționale. Avea 54 de ani. Din împrejurări misterioase, Românii din Sydney au aflat de tristul desnodământ abia la zece zile, și numai din întâmplare. Defunctul și-a lăsat biblioteca Institutului Român din Freiburg, cu dorința ca cenușa să-i fie dusă în acelaș frumos oraș din Germania până se va putea transporta într'o Românie liberă.

+ La Menton, Franța, a fost înmormântat, la 3 Decembrie, generalul George Băgulescu, militar de un rar curaj în vremea atâtor lașități, cu epoleți sau fără.
- Ultimii doi au fost colaboratori -sporadici- ai "Vetrei".

&& Vorbind, la Academia de Agricultură a Franței, 5 Iunie, despre meritele și valoarea filosofiei dascălului său Pierre Fremont, azi decedat, dl Demostene Nacu a adus vorba și despre "sfâșierea țării sale, România, care dela 1944 se găsește înserată în imensa experiență de tip sovietic". Comunicarea, de opt pagini, a fost publicată în Buletinul Academiei, - al cărei prezident a mulțumit călduros conferențiarului, felicitându-l "pentru această așa de pătrunzătoare analiză a operei regretatului nostru confrate".

&& Duminică 1 Decembrie, părintele Emilian Vasiloschi a oficiat, la Porz Westhoven (Köln), un Te Deum la 45 de ani dela înfăptuirea României Mari - și un parastas la 25 de ani dela uciderea lui Corneliu Codreanu și a 13 comandanți legionari.

&& Seminarul de romanistică și Institutul Român din Freiburg au organizat, în seara de 5 Decembrie, la Universitatea locală, o conferință a prof. Günter Reichenkron din Berlin despre "Das rumänische als romanische und balkanische Sprache". Conferențiarul a fost prezentat publicului de către prof. Friedrich, după o introducere a prof. Virgil Mihăilescu. Au mai participat, dintre români: părintele Vasiloschi, maior Al. Păunescu, dna prof. Pokorni, dna Mihăilescu, Horia Stamatu, Mihai Fotin Enescu, dna și prof. Prodan, dna și dr Bender, prof. Ștefan Teodorescu, dna și dr Paul Miron, I.V. Emilian, dr Vălimăreanu, dna și av. Orendovici, Geta Pârvulescu, av. Acrivu, ing. Traian Boeru, dna, dra și farmacist Ortmaier, dna și prof. Wallner, dna și dl Gollob, Willy Pragher, dna și Klaus Rosbroy, dnele Elisabeta Popescu, Griebel, Hauptmann, Fausta Stoica, etc. Conferința a fost urmată de o recepție în localul Bibliotecii Române; despre ea a vorbit, în rezumat, "Badische Zeitung" din 9 Dec.

- A doua zi, 6 Decembrie (Sf. Nicolae), părintele Vasiloschi a făcut o slujbă religioasă - și un parastas pentru Corneliu Codreanu și cei 13 camarazi ai săi, dela a căror ucidere s'a scurs un sfert de veac. Sfinția Sa a încheiat cu o scurtă evocare a împrejurărilor Unirii din 1918 - și cu urări pentru A.S. Regală Principele Nicolae, care a dat adăpost Institutului și Bibliotecii Române din Freiburg.

- Tot la Freiburg s'a oficiat, Duminică 15 Decembrie, în cadrul manifestărilor religioase ale Consiliului Ecumenic al Bisericilor, o liturghie de rit ortodox, cu cor, slujită de preoții Em. Vasiloschi, Johannes Peterfalvi și Nicolai Jowleff. Au participat, dintre români: preot D. Em. Popa, dna prof. Pokorni, dna dr. Gavrilescu-Bender, dna Ecaterina Gheorghiu, prof. Mihăilescu, maior Păunescu, Aurel Teușan, etc. La "agapa" ce-a urmat, rugăciunea s'a rostit în limba română.

&& "Badische Zeitung" din 29 Noembrie ne aduce îmbucurătoarea știre că dl dr. Paul Miron, lector la Universitatea din Freiburg, a fost onorat de patriarhul Atenagora din Constantinopol cu Marea Cruce de argint a Ordinului Sf. Andrei, pe temeiul "eforturilor sale pentru ecumenica înțelegere a tuturor creștinilor". Textul e însoțit de fotografie.

&& Găsim, în "Il Resto del Carlino" (Bologna, 3 Sept. 1963), o notiță ce ne face multă plăcere: "De câteva zile are loc la Gabicce Mare -pe malurile Adriaticei- expoziția personală a doi tineri pictori, Luisa Bertani și Fausto Holban, acest ultim de origină română, ambii locuind la Modena. Subiectele expuse par, dacă se poate spune, în afara timpului; privindu-le, ai impresia că regăsești liniștea și seninătatea unei lumi fantastice, devenită reală în reala interpretare pe care cu toții o visăm. Figurile, cufundate în atmosfere crepusculare, sunt indicibilă simfonie de penumbră și splendoare, unde materialitatea lor, în consistența densă a culorii, se evidențiază în frumusețea ei naturală".

&& Păr. George Mureșan se roagă, în "America", pentru "sufletul răposat" al răposatului Kennedy. Și noi cari credeam, de pe la Deceneu, că sufletu-i nemuritor...

APELUL UNUI ROMÂN DE INIMĂ - ŞI CARE NU UITĂ...

Mi-a ajutat Dumnezeu Sfântul de a scăpa cu viaţă din Siberia,unde m'au deportat bolşevicii atunci când au invadat Bucovina de nord şi Basarabia,în 1940, împreună cu familia mea şi alte sute de mii de oameni nevinovaţi.Odată ajuns în lumea liberă,m'am legat cu jurământ de a nu-i uita pe acei ce au rămas în urmă, fie pe cei puţini,încă în viaţă,fie pe cei mulţi,din gropi,unde au fost aruncaţi de comunişti,fără preoţi şi fără cruce la mormintele lor.

Dar pe pământul plin de jale al Imperiului Sovietic au mai murit în acelaş fel şi alte sute de mii de fraţi de ai noştri,fie ca soldaţi pe front cu arma în mână,fie ca prizonieri de război,ori ca deţinuţi politici în închisori.Toţi aceştia nu au fost îngropaţi creştineşte,deşi ei şi-au dat viaţa pentru Cristos şi pentru Ţara Noastră.Astfel sufletele lor nu au linişte şi rătăcesc şi astăzi fără încetare în lumea umbrelor,până ce nu li se vor face cele trebuincioase de înmormântare,după legea noastră creştină.

De aceea m'am gândit că ar fi bine să li se ridice la toţi o troiţă măreaţă pe pământul dela Vatra Românească a Episcopiei Ortodoxe Române din America,care la ultimul congres din vara anului acesta şi-a luat această însărcinare.Aşa dar pe singurul colţişor de pământ românesc şi creştinesc din lumea liberă,sufletele martirilor noştri,indiferent de Biserica Creştină din care au făcut parte,îşi vor găsi liniştea de care au nevoe,şi aici la Vatra Românească li se vor face în fiecare an cele ce se cade după legea noastră strămoşească,iar fiecare dintre noi vom putea îngenunchia şi depune o floare în memoria acelui din familia noastră care a murit sub păgâni şi al cărui mormânt fără cruce poate că nici nu se cunoaşte.

Deşi om sărac,cum sunt,m'am înscris cu un ajutor bănesc pentru acest monument, 500 dolari,şi fac apel şi la D-stră şi la toţi acei ce vă înconjoară,de a contribui cu ce vă lasă inima la ridicarea acestui monument creştinesc şi românesc,care va fi în memoria,poate,şi a unui scump frate ori camarad de al D-stră,astăzi plecat dintre cei vii.Cu salutări româneşti şi creştineşti,

Dumitru Nimigeanu

N.N. Contribuţiile se pot trimite la/ SOLIA - 5.330 Russell Street - Detroit 11 /Michigan - U.S.A. -,specificând pe cek sau mandat: "Monument Fund".-

DORMI UŞOR de Livia Rebreanu

Dormi uşor sub glia verde
Tată dragă,dormi uşor,
Am venit din nou la tine
Crucea'n floare s'o 'nfăşor
Şi să ud cu lacrimi ţărna
Care ne-a acoperit
O comoară'n urma cărei
Mult am plâns şi-am suferit...
Am venit s'aprind lumină
Pe mormântul neuitat -
Şi să-ţi spun a lumii faţă
Cât de tare s'a schimbat...

De te-ai ridica pe-o clipă
Din lăcaşu-ţi s'o priveşti,
O,te-ai îngrozi,ştiu bine
Şi-ai grăbi s'o părăseşti:
Ţi-ai vedea casa pustie...
Doi feciori ai azi sub steag...
Şi-un noian de lucruri triste
Ţi-ar ieşi în drum şirag...
Nici n'ai crede că nici anul
N'a trecut de când te-ai dus
Şi cum tot se pustiise
Parc'un vifor le-a distrus...

Dormi uşor deci,dragă tată,
Dormi în tihnă,liniştit,
Căci mai bine-i azi sub glie
- Ceasul vremii s'a smintit...

&& Importanta revistă germană "Christ und Welt" face,în n° din 13 Decembrie, un apel la cancelarul Erhard,să intervină pe lângă guvernele american,englez, francez şi rus pentru graţierea ultimilor nazişti ce se mai află în închisoarea din Spandau: Baldur von Schirach,Speer şi Rudolf Hess."La aproape 20 de ani dela sfârşitul războiului sensibilitatea umană ar trebui să fie destul de puternică spre a uşura soarta unor oameni,a căror răspundere pentru cele petrecute atârnă destul de greu dar cari,nu mai puţin,au trebuit să-şi ispăşească vina ca nimeni alţii".-

&& Exact în clipa când ţările ocupate,inclusiv Rusia,cer grâu din America ca să nu moară de foame,"Glasul"minciunii afirmă,foarte senin,că "economia planificată a ţărilor socialiste înregistrează an de an progrese tot mai însemnate"...

&& Radu Gyr numeşte războiul trecut,în "Glasul"minciunii,"războiul nedrept". De ce? Era,cumva,nedrept să liberăm Basarabia?...

IN PRAGUL RENAŞTERII CREŞTINE?
(Biserică, Neam şi Exil)

Sfântul Părinte Pavel al şaselea, Patriarh al Occidentului, a anunţat că se duce să se roage pe meleagurile sfinţite de întruparea, viaţa, răstignirea şi învierea Fiului lui Dumnezeu. Din cetatea Sfântului Constantin, Inalt Prea Fericitul Atenagora, Patriarh al Orientului, a mărturisit speranţa că acest pelerinaj poate deveni un providenţial prilej pentru o întâlnire pe Golgota, într'o fierbinte rugăciune de împăcare, a tuturor conducătorilor Bisericilor creştine din Orient şi din Occident. Astfel, de pe scaunele ocupate, respectiv de Papa Leon IX şi de Patriarhul Cerularie în Iulie 1054, când s'a consumat ultimul act al rupturii dintre biserica orientală şi cea occidentală, doi patriarhi de obârşie latină, unul italian, celălalt aromân, au făcut, după 910 ani de vrajbă împinsă uneori până la ură, primii paşi pe drumul care poate duce la regăsirea tuturor creştinilor în crezul celor şapte sinoade ecumenice.

Desigur că drumul e atât de greu încât, la ora asta, numai Dumnezeu ştie dacă se va ajunge la această întâlnire. Incertitudinile decurg atât din tradiţia Bisericii Catolice, care impune Papei să se considere singurul şef al Bisericii Creştine, cât şi din drama actuală a Bisericii Ortodoxe: Patriarhiile din Moscova, Bucureşti, Sofia şi Belgrad depind în mare măsură de politica partidului comunist. In plus, atitudinea Patriarhiei din Moscova lasă adesea să se întrevadă intenţia de a ştirbi prestigiul Patriarhiei Ecumenice, în speranţa că împrejurările i-ar putea permite să reia visul celei de-a treia Romă. La rândul ei, Biserica grecească încearcă şi ea să-şi manifeste, faţă de eforturile de reluare a dialogului între Orient şi Occident, o anumită "linie conservatoare" - în care este greu de distins între aspiraţia către puritatea ortodoxiei şi visul vreunei "megalo-idei".

In ciuda acestor tendinţe centrifuge, niciuna dintre cele şapte patriarhii ortodoxe (cele mai sus enumerate plus cele din Ierusalim, Antiohia şi Alexandria) şi nici Biserica grecească, n'a pus şi nu poate pune în discuţie caracterul ecumenic al Patriarhiei din Constantinopol. Iar Biserica Catolică şi toate bisericile calvine sau luterane, reunite în Consiliul Ecumenic din Geneva, îi recunosc cu atât mai mult acest caracter ecumenic, bine înţeles pe planul ortodoxiei, cu cât condiţiile de manifestare ale patriarhiilor din ţările ocupate de comunişti pun probleme destul de grave pentru dialogul dintre toate bisericile.

In ce constă acest caracter ecumenic şi cum se manifestă sau se poate manifesta în problemele ridicate de condiţiile actuale? Lăsând Ierarhilor, preoţilor şi teologilor noştri sarcina de a răspunde unei întrebări atât de capitale şi, eventual, de a corecta sau complecta părerile şi terminologia unui mirean neteolog, se pare că rolul Patriarhiei Ecumenice poate fi urmărit, mai ales în raporturile cu patriarhiile de dincolo de cortina de fier, pe trei planuri mai mult sau mai puţin precise: canonic-spiritual, organizare bisericească şi politico-social. Desigur că, pornind dela antropologia, comunitarismul şi viziunea economiei teandrice ale adevăratei ortodoxii (pleonasmul nu-i decât aparent dacă ne gândim la manifestările reale ale ortodoxiei "istorice" de ieri şi de azi), separaţia dintre cele trei planuri e artificială şi chiar dăunătoare. Cu atât mai dăunătoare pentru biserica din exil cu cât, pentru motive "foarte puţin ortodoxe", o parte din reprezentanţii patriarhiilor din Moscova, Bucureşti, Sofia şi Belgrad, şi mai ales cei mai oficiali, sunt obligaţi să accepte limitarea rolului Bisericii la simpla săvârşire a "cultului religios" şi, în acelaş timp, să susţină tezele politice ale partidului comunist.

Situaţia excepţională a Patriarhiei Ecumenice pare totuş să permită o asemenea distincţie. Astfel, pe planul canonic-spiritual, raporturile ei cu patriarhiile rusă, română, bulgară şi sârbă sunt pe cât de indiscutabile pe atât de necesare. Aceste patriarhii o recunosc, atât ca patriarhie-mamă care le-a acordat autocefalia cât şi din exigenţa canonică de a fi în comuniune harică cu Biserica ortodoxă universală. In acest fel, Patriarhia Ecumenică asigură tuturor Neamurilor răstignite de anticriştii moderni comuniunea prin harul universal al continuităţii apostolice cu toate celelalte Neamuri creştine. Cine şi în virtutea căror principii creştine sau naţionale poate critica aceste raporturi?

Pe planul organizării bisericeşti, fiecare biserică autocefală îşi are independenţa administrativă, în sensul cel mai larg al cuvântului: dela alegerea şi hirotonirea preoţilor şi episcopilor până la a patriarhului; dela organizarea vieţii bisericeşti-liturgice şi pastorale- în limba maternă, până la apărarea intereselor naţionale în spiritul vocaţiei hărăzită de Dumnezeu fiecărui Neam.

In proporţiile cuvenite,aceleaşi condiţii de lucrare bisericească -spirituală şi naţională- sunt asigurate şi tuturor preoţilor şi ierarhilor diferitelor naţionalităţi care,în exil,au intrat sub oblăduirea Patriarhiei Ecumenice. Căci un astfel de act,pentru durata exilului,nu este incompatibil,sau,mai bine zis,nu are niciun raport cu păstrarea sau pierderea autocefaliei.Patriarhiile din Moscova,Bucureşti,Sofia şi Belgrad întrupează,vrem nu vrem,şi mai ales bine sau rău, autocefalia Neamurilor din jurisdicţia lor.In schimb un mitropolit,un episcop sau un preot plecat şi rupt din jurisdicţia patriarhiei sale,nu duce cu el "o parte din autocefalia naţională" şi nu se poate considera mitropolit,episcop sau preot "autocefal".(In caz contrar,am fi avut până acum cel puţin atâtea episcopii şi parohii "autocefale câte secte sunt în Statele Unite ale Americii).Pentru aceste motive,la ora asta,P.S.Lor Teofil şi Valerian se găsesc sub oblăduirea sinoaselor ruseşti conduse respectiv de I.P.S.Lor Anastasie şi Leontie.Iar dacă primul,într'un spirit mai mult ţarist şi panslavist decât ortodox,pretinde că întruchipează autocefalia bisericii ruseşti,secundul îşi caută încadrarea canonică în Biserica ortodoxă universală pe căi şi cu şanse ce nu fac obiectul acestui articol.

Trebueşte deci reţinut că încadrarea canonică într'unul din exarhatele Patriarhiei Ecumenice nu angajează sub nicio formă autocefalia de astăzi sau de mâine a Patriarhiei-mame,nici nu împiedică manifestarea liberă în exil conform aspiraţiilor şi intereselor naţionale ale fiecărei comunităţi parohiale sau eparhiale.

Autocefalia nu înseamnă însă libertatea de a organiza viaţa bisericească înafara spiritului ce decurge din patrimoniul dogmatic şi canonic al ortodoxiei. Iar formularea,precizarea,interpretarea şi îmbogăţirea acestui patrimoniu s'a făcut întotdeauna în conlucrarea dintre toate bisericile,cel puţin în cadrul celor şapte sinoade ecumenice.Este adevărat că păstrând intact patrimoniul definit de aceste sinoade,şi neputând lua riscul de a-l preciza poate şi din cauza împrejurărilor istorice,care au sdruncinat poziţia Patriarhiei Ecumenice şi au hărţuit mai toate patriarhiile răsăritene,Biserica ortodoxă se poate astăzi prezenta ca depozitara celui mai fidel patrimoniu dogmatic-canonic al Bisericii creştine. Dar oare dialogul cu bisericile occidentale şi cu lumea întreagă nu va arăta însăşi Bisericii ortodoxe necesitatea de a-şi elucida şi îmbogăţi acest patrimoniu? Deocamdată e suficient să constatăm că şi pe acest plan raporturile dintre patriarhiile de dincolo de cortină cu Patriarhia din Constantinopol şi cu Consiliul Ecumenic din Geneva încep să ia forme concrete,aşa cum se vor putea înfiripa mâine cu însăşi Biserica Catolică.

Poate oare Patriarhia Ecumenică să refuze conlucrarea pe acest plan cu aceste patriarhii,refuzându-le caracterul reprezentativ şi acordându-l câtorva preoţi sau episcopi din exil,sau cel puţin să considere ambele părţi ca tot atât de reprezentative pentru dialogul ce se pregăteşte în vederea unirii tuturor bisericilor sau cel puţin în vederea precizării şi formulării problemelor ce urmează să fie rezolvate în acest scop? Trebue să recunoaştem că pentru a răspunde în mod serios la o asemenea întrebare e nevoe de o viziune reală asupra revirimentului creştin din toate ţările ocupate de comunişti,de luciditate şi nepărtinire în aprecierea importanţei acestui reviriment pentru evoluţia întregei omeniri şi un mare curaj moral pentru a căuta şi exprima concluziile care se impun. Oricare ar fi însă răspunsul refugiaţilor politici,un fapt e indiscutabil: dialogul între Occident şi Orient pe planul bisericii creştine se va desfăşura la nivelul cel mai ridicat,de unde patriarhiile rusă,română,bulgară,sârbă,nu vor putea fi în niciun caz excluse.Iar acest dialog va tinde să se lărgească spre planul politico-social,cel puţin ca o consecinţă firească a elucidării patrimoniului dogmatic şi canonic,ceeace va duce spre adevăratele izvoare şi semnificaţii ale creştinismului.

Desigur că pe planul politico-social atitudinea Patriarhiei Ecumenice faţă de comunism pare cel puţin tot atât de lucidă şi de dârză ca aceea a Vaticanului. Dând totuş planului politico-social sensul de viziune şi metodă de acţiune globală pentru orientarea societăţii omeneşti în spiritul unei concepţii de viaţă, se poate spune că Patriarhia Ecumenică nu are,pe acest plan,o linie precisă şi vădită.Dar ce-au făcut mai mult în acest domeniu Bisericile catolică,luterană sau calvină,şi mai ales bisericile ortodoxe din exil,care nu sunt sub oblăduirea Patriarhiei Ecumenice? Căci faptul că nu trebue să ne lăsăm îmbătaţi de cuvintele mari xxxx nu-i o scuză pentru a le evita în mod sistematic,din teama răspunderilor pe care ni le reamintesc deceptionată de pseudo-mesianismele seculare,

sfâşiată de nevoile materiale sau de nevoile spirituale din ce în ce mai aţâţate şi dezorientate, deci nesatisfăcute, în căutarea unui ideal în acelaş timp sublim şi concret, omenirea se găseşte în aşteptarea unui mesagiu.

In acelaş timp, o sumedenie de semne anunţă zorii Renaşterii creştine. Iar omenirea se va putea considera în pragul acestei renaşteri în clipa în care întreaga Biserică creştină va formula obiectivul final şi metoda de a-l urmări cu toate consecinţele sale în perspectiva unei concepţii teandrice. Axată pe recunoaşterea fiecărui om în totalitatea nevoilor sale spirituale, intelectuale şi materiale, fertilizată de contribuţia fiecăruia ~~xxx~~ dintre Neamuri conform vocaţiei ce i-a hărăzit-o Dumnezeu, această economie teandrică, universală prin definiţie, nu-şi poate găsi adevăratele energii decât în permanentul efort de comuniune în rugăciune, în împărtăşanie, în cunoaştere şi în muncă, dintre sacerdoţiul sacramental şi sacerdoţiul mirean. Acesta-i sensul întoarcerii Omului, a ştiinţelor umane şi a Bisericii Creştine spre spiritul comunităţilor evanghelice, spre spiritul muncii la Apostolul Pavel şi spre spiritul comunităţii universale schiţată de Sf. Ioan Gură de Aur, care putea fi numit tot atât de bine şi Apostolul săracilor. Acestea sunt şi concluziile ce tind să se degajeze în mod ştiinţific prin eşecul experimentării marxiste la scara sutelor de milioane de fiinţe omeneşti.

In aceste condiţii, faimoasa limitare a funcţiilor Bisericii la "săvârşirea cultului religios" apare ca cea mai monumentală greşală a creştinilor cari o susţin, şi ca cea mai abilă manevră a adversarilor. Căci, dacă în perspectiva ~~xxxxxxx~~ filozofiei istoriei marxismul, cu toate curentele din care a născut, poate fi de acum infirmat în mod ştiinţific, pe planul istoriei concrete el îşi poate continua existenţa hrănindu-se din exterior împotriva celor cari îl slăbesc din interior. Pentru a ilustra natura acestui ajutor din afară, e suficient să amintim felul în care, în numele dragostei şi al toleranţei faţă de toate curentele filozofice şi mişcările politice, s'a ajuns la "spiritul dela Yalta", la "spiritul dela Geneva"(1955), la "spiritul dela Camp David"(1959) şi la "spiritul dela Moscova" (1963), "spirite" care, în fapt, s'au tradus şi se mai pot traduce prin ura şi intoleranţa faţă de omul haric şi faţă de Neamurile care sunt însetate de Inviere.

In faţa acestui permanent pericol, câteva întrebări se impun: In ce măsură Patriarhia Ecumenică, Consiliul Ecumenic şi, mâine, Biserica Catolică pot ajuta Bisericile de dincolo de cortina de fier să evolueze într'un spirit corespunzător noului mesagiu? Iar dacă primele vor putea fi influenţate de Bisericile care au trecut şi continuă să treacă prin experienţa comunistă, în ce măsură acestea din urmă vor servi interesele Bisericii creştine, ale panslavismului sau ale comunismului marxist şi ale celorlalte forţe anticreştine?

In ipoteza, admisă mai mult sau mai puţin conştient de fiecare dintre exilaţi, dar foarte discutabilă în actualele condiţii psihologice şi de organizare ale exilului, că Biserica noastră poate aduce o cât de mică contribuţie în acest dialog, alte câteva întrebări se impun: Din punct de vedere canonic-spiritual, Biserica noastră din exil se poate oare considera ca fiind în Biserica creştină din moment ce nu se găseşte în comuniune spirituală canonică cu celelalte patriarhii, deşi această comuniune cu Biserica ortodoxă universală ar putea fi realizată prin intermediul Patriarhiei Ecumenice? In cazul că noi nu avem această comuniune şi nici n'o căutăm, nu riscăm ca cele ce spunem să fie considerate, chiar de către forurile creştine cele mai sincere, ca venind dela câţiva nostalgici ai regimurilor trecute sau dela câţiva sectanţi fanatici, incapabili să vadă semnele "fraternităţii universale"? Şi în măsura în care exilul nostru poate aprecia într'un spirit mai realist perspectivele de viitor, Biserica noastră îşi are sau îşi poate oare avea propriile sale teze pe planul politic-social şi de organizare bisericească? In cazul că le are, şi le poate oare susţine mai cu folos? iar în cazul că nu le are, şi le poate oare elabora mai uşor în afara, sau în cadrul Patriarhiei Ecumenice? (Această întrebare sugerează, dacă mai e nevoe, că Biserica din exil nu poate în niciun caz să-şi îndeplinească adevărata misiune în cadrul Patriarhiei din Bucureşti).

Răspunsurile pot şi ar trebui să vină înainte de toate dela Ierarhii, preoţii şi teologii noştri. Dar pot ei oare să se întâlnească în vreo mânăstire sau la vreo vatră românească din exil, ca să se roage, în acelaş timp cu pelerinii depe Golgota omenirii, pentru toţi cei ce au fost şi sunt răstigniţi pe Golgota Neamului Românesc? Desigur că atât I.P.S. Visarion cât şi P.S. Lor Teofil şi Valerian îşi au, fiecare, propriul dosar împotriva celorlalţi doi. După cum unii dintre preoţii şi mirenii mai amestecaţi în frământările bisericeşti îşi au propriile dosare

Dar,analizând trecutul într'un spirit de caldă nepărtinire,se pot găsi elemente pe care să se poată construi,după cum se pot găsi,din belşug,elemente cu ajutorul cărora se pot declanşa toate pasiunile dezagregatoare.Ne mai îndrăsnind să reamintim sublimele pilde ale Mântuitorului,toate ziarele din lume ne pun în faţă pilda cea mai concretă: După exact 1100 de ani de când Papa Nicolae I l-a destituit pe Patriarhul Fotie,care a răspuns prin excomunicarea primului,deschizând astfel calea rupturii dela 1054,Papa Pavel al VI-lea şi Patriarhul Atenagora au avut curajul moral să afirme că greşelile nu sunt numai de partea celorlalţi.Desigur că toate greşelile trebuesc cunoscute,precizate şi remediate,dar acest lucru nu poate fi făcut pornind dela aruncarea greşelilor în faţa celuilalt,ci dela ceeace poate uni.Adică nu dela faptele născute din patimile demonoumane,ci dela faptele divino-umane.

Ierarhii,preoţii,teologii şi chiar simplii noştri mireni n'ar putea oare porni în acelaş spirit şi nu dela actele de caterisire a preoţilor şi de afurisire a mirenilor,sau de înfiinţare şi desfiinţare a parohiilor şi eparhiilor? Este permis oare să credem în minuni? Dacă da,să nu le căutăm în declaraţii de dragoste frăţească,ci în faptele care pot naşte dintr'o astfel de dragoste.Iar aceste fapte nu privesc atitudinea faţă de persoana unui ierarh sau preot,ci atitudinea tuturor faţă de problemele ce se pun astăzi întregei Biserici Ortodoxe Române din Exil.

Demostene Nacu

CRĂCIUNUL de Maria Cunţan

Şed copiii sus pe vatră,
E 'ntuneric în bordei.
Mama-i dusă 'n sat să ceară
Dela oameni pentru ei.

Prin pârete suflă vântul,
Lumânarea s'a topit -
A 'nserat pe semne mama
La măicuţa dela schit.

Tata lor cel dus în stele
Va trimite azi de sus
Pâne şi hăinuţe nouă -
Căci azi s'a născut Isus.

Intr'un grajd e pus în iesle.
Intr'un grajd? Ce frig i-o fi!
...Şi pe rând li se'nchid ochii
Somnoroşilor copii.

&& Dl Vianor Bendescu publică în "Der Südostdeutsche",München,un lung articol despre "Rumänische Weihnachten einst in Czernowitz",cu frumoase fotografii.

&& La Madrid s'a celebrat la 1 Decembrie,în biserica "Las Salesas",o slujbă religioasă cu ocazia împlinirii a 25 de ani dela asasinarea lui Corneliu Codreanu.

&& Cu ocazia centenarului primului curs universitar de limbă şi literatură română în Italia,dl prof.Teodor Onciulescu dela Universitatea din Napoli a vorbit la Roma,15 Decembrie,sub auspiciile Societăţilor "Dante Alighieri" şi "Academică Română",despre "Inizi e sviluppo dell'insegnamento del romeno in Italia".Corala "Armonia" a executat cântece populare româneşti.

&& "Hilfswerk der Evangelischen Kirche im Rheinland",care apare lunar la Düsseldorf(Germania),face,la 21 Iunie 1962,o largă dare de seamă asupra sfinţirii bisericii ortodoxe locale a refugiaţilor,reproducând mai multe scene,şi icoane orientale.In numărul următor se ocupă,iarăşi cu fotografii,de slujba românească, în aceeaşi biserică,la 16 Septembrie 1962,cu participarea coralei "Carmen"(Paris), pentru a încheia cu redarea,integrală,a predicei părintelui Vasiloschi.

&& Refugiaţii din Toronto(Canada) au comemorat la 20 şi 27 Octombrie,în prezenţa autorităţilor locale,30 de ani dela uciderea prin înfometare a milioane de ucraineni şi 7 ani dela revolta maghiară.A participat,la ambele,şi o delegaţie română,cu dl Matei Hojbotă.

&& Ziarul "O Globo" din Brazilia publică,la 24 August,fragmente dintr'o proclamaţie a Coloniei Române protestând contra barbariilor sovietice din cei 19 ani dela ocuparea României.

&& In cererea de preoţie,scrisă "cu o teribilă umilinţă" de Virgil Gheorghiu, acesta spune că n'ar putea conduce o comunitate,lipsindu-i "tactul pe care trebue să îl aibă preotul paroh": se vede că "tactul" părintelui Boldeanu l-a intimidat deabinelea...

&& "Glasul" ocupanţilor vorbeşte de o expoziţie de ceasuri,la Ploeşti,unde, printre altele,"ni se înfăţişează ceasul ţarului Nicolae al II-lea al Rusiei". Dela cine-l furase?...

CRONICA PESIMISTULUI

* Catolicismul şi sionismul. E drept, cu Paul al VI-lea nu se mai comit în Vatican imprudenţele generoase, dar extrem de periculoase, din ultimii ani de viaţă ai lui Ioan al XXIII-lea; continuă însă politica de apropiere de evrei. Şi riscurile sunt enorme. S'ar putea ca, apropiindu-se de neamul celor care l-au ucis pe Fiul Domnului, Sfântul Scaun să-şi înstrăineze alte simpatii. Bisericile creştine din ţările arabe au şi luat, de pildă, poziţie, s'au pus pe o linie de precauţie. Intre altele, au declarat că, spre deosebire de Biserica romano-catolică, nu au deloc intenţia să-i achite pe evrei de răspunderea răstignirii lui Isus. Pe de altă parte, evreii, cu toate gesturile de simpatie şi cedare din partea Vaticanului, nu renunţă deloc la lupta contra catolicismului, cum o dovedeşte scandaloasa dramă a lui Hochhut, "Vicarul", al cărei protagonist, Papa Pius al XII-lea, apare ca o figură laşă, detestabilă, pentru vina de a nu fi oprit mâna lui Hitler dela persecuţiile contra evreilor. (In paranteză fie spus: ce protagonişti de tragedii ar trebui să facem, atunci, noi, din conducătorii politici ai Occidentului ori din Papa Ioan al XXIII-lea pentru vina că nu s'au opus, şi nu se opun, crimelor comise de regimurile comuniste, sub Stalin şi sub Hruşciov, în ţările robite?). Noi ne dăm seama de dificultăţile obiective în care se sbate catolicismul. Dar, în astfel de condiţii, singura soluţie acceptabilă e intransigenţa, rigoarea. Nu poţi risca să-i pierzi pe catolicii germani doar ca să-i fii pe plac cardinalului Wişinski şi să-l ajuţi pe Gomulka. De destinderea promovată de Papa Ioan faţă de ruşi a ştiut să profite, în Germania, Biserica evanghelică, care, în acelaş timp în care fostul Pontifice îl primea cu surâsuri pe ginerele lui Hruşciov, condamna energic comunismul şi declara că nu poate fi cale de înţelegere ori de compromis între creştinism şi comunism.

* Evreii, Stat în Stat. Au şi englezii, acum, ocazia să priceapă ce înseamnă o minoritate organizată, cu fonduri enorme la dispoziţie, care face politica sa proprie, în contrast cu interesele Statului, în care trăeşte. Ocazia s'a ivit când, de curând, ţările arabe, cu care Marea Britanie întreţine afaceri uriaşe şi foarte avantajoase, au refuzat să trateze cu firma Norwich Union până ce în fruntea ei va rămânea lordul evreu, fost ministru, Mancroft. Guvernele arabe duc o politică a lor, de boicotare a industriilor şi firmelor filo-israelite din Occident. La început, Mancroft şi-a dat demisia, pentru a nu împiedica cu prezenţa sa încheierea unor tranzacţii favorabile. Insă a intervenit imediat evreimea engleză şi a cerut revocarea demisiei. S'a aflat astfel că la Londra funcţionează chiar un "grup al parlamentarilor britanici de origine evreeească", condus de sir Barnett Janner, şi acest grup e în fruntea agitaţiei, cu scopul evident de a dăuna Angliei şi a avantaja Israelul. Guvernele arabe au reacţionat, ameninţând pe englezi că vor pune în discuţie înseşi concesiunile petrolifere, dacă nu vor obţine satisfacţie. Evident, noi nu intrăm aici în substanţa chestiunii, pentru a vedea dacă arabii au sau nu dreptul să pretindă dela occidentali o mai mare detaşare de interesele israelite. Problema interesează întrucât arată încă odată că minorităţile evreieşti, în oricare Stat trăesc, duc o politică a lor, care foarte adesea nu coincide cu cea a Statului-gazdă. Când soldaţii noştri se băteau contra nemţilor în primul război mondial -şi am pierdut 800.000 de oameni-, evreii au lucrat pentru nemţi şi s'au pus în serviciul regimului de ocupaţie; când soldaţii noştri, în ultimul război, s'au sacrificat pentru a apăra Europa de bolşevism şi de ciuma sovietică, evreii din ţară, în marea lor majoritate, au operat în spatele frontului, în conivenţă cu duşmanul, pe care şi astăzi îl servesc cu destul zel. A reduce totul la rasism şi la antisemitism pe baze rasiale e prea simplu şi cu totul inexact. Rădăcina răului e altundeva.

* ONU, pentru unii mumă pentru alţii ciumă. Comisiunea de tutelă a ONU-lui l-a ascultat pe căpitanul pirat Galvao, care a vorbit împotriva regimului Salazar, în realitate împotriva Portugaliei. Aceeaşi organizaţie a Naţiunilor Unite a refuzat în repetate rânduri să asculte doleanţele doleanţele şi protestele diferitelor organizaţii politice de exilaţi de peste cortină, care ar fi avut motive mult mai întemeiate decât Galvao să documenteze situaţia tragică din ţările respective, unde drepturile omului sunt călcate în picioare în modul cel mai scandalos şi grosolan. La eliberare, nimeni nu va trebui să uite impostura ONU-lui, şi ce a reprezentat această organizaţie, în mare parte evreiască, pentru legalizarea înrobirii din Europa de răsărit.

* Jurnalişti liberi. Un tribunal din China naţionalistă l-a condamnat la 15 ani de temniţă pe un corespondent dela Taipeh al agenţiei Associated Press, surprins în flagrant delict de spionaj pe contul Rusiei. N'avem răgaz să căutăm prin arhive, dar suntem convinşi că acest corespondent al uneia dintre cele mai acreditate agenţii de presă occidentale e unul din gazetarii americani sprijinitori ai destinderii, ai coexistenţei paşnice, ai acceptării faptului împlinit la Yalta. Lippmann a avut mai mult noroc până astăzi. Dar s'ar putea ca şi cazierul său, de stipendiat al Cremlinului, să cunoască surprize.

* Democraţia lui Nehru. Pandit Nehru, care mai anii trecuţi lătra în toată lumea că regimurile comuniste din Europa de răsărit au fost alese liber de popoarele respective, a înregistrat o altă grea înfrângere. S'a votat pentru întâia dată în fostele teritorii portugheze Goa, Diu şi Daman. Din cei 20 de candidaţi ai partidului congresului, unul singur a fost ales. Ceilalţi au pierdut până şi cauţiunea depusă, întrucât nu au întrunit minimum cerut de voturi. Natural, ONU nu va ţine socoteală de acest fapt, şi va continua să "decolonizeze", chiar dacă populaţiile interesate nu doresc o decolonizare de acest gen: înlocuirea, adică, a portughezilor creştini şi civilizaţi cu ţiganii lui Pandit Nehru.

* Paşapoarte pentru toată lumea. Umblă svon prin Italia că regimul dela Bucureşti intenţionează să emită paşapoarte pentru refugiaţi. Ar beneficia de măsura reperistă toţi pribegii, care nu desfăşoară acţiuni împotriva "ţării" (adică împotriva ~~xxxx~~ ocupaţiei sovietice şi a lacheilor reperişti), chiar fără să li se ceară, într'o primă fază cel puţin, întoarcerea în ţară. Măsura are mai multe scopuri, şi dovedeşte falimentul total al campaniei de repatriere: văzând că refugiaţii nu se întorc în patria ocupată, reperiştii încearcă să-i câştige pe altă cale. In primul rând, s'ar creia o diversiune în exil, în caz că unii, mulţi sau puţini, refugiaţi ar accepta paşaportul reperist. In al doilea rând, compatrioţii, care ar primi paşaportul, nu s'ar mai putea bucura, în ţările în care se află, de condiţia de refugiaţi politici, şi, la momentul potrivit, prin acorduri între Bucureşti şi guvernele occidentale, ar putea fi obligaţi la repatriere. Manevra reperistă, dacă va avea într'adevăr loc, trebuie urmărită cu toată atenţia, pentru a pune oamenii în gardă contra eventualei curse comuniste.

* Jegălin. Există nume cu un destin al lor. Numitul diplomat rus Jegălin nu putea ajunge decât ambasador în R.P.R, pe lângă Dej...

Dragoş Măgureanu

FLORI DIN FURTUNĂ de Ion Dumitrescu

Sunt buciumul şi crainicul durerii
Din lacrimi şi furtună plăsmuit,
Sunt strigătul din pragul învierii
Şi mesagerul neamului robit.

Din ocne, de sub crâncene zăvoare,
De unde gâzii roşii m'au băgat,
Eu am scăpat să fulger către zare
Chemarea unui geamăt sugrumat.

De-aceea azi, spre voi ca'n rugăciune
Eu trâmbiţele inimii le sun,
Din disperări, restrişti şi-amărăciune
Tot geamătul în urlet să-l adun.

&& Vedem, în foaia din Pankov, o poză din Lereşti (Muscel). Casa, palanul, poarta, de o rară frumuseţe, sunt mai vechi decât ocupaţia rusească, aşa că nu constuiesc vreo fală pentru regimul lui Dej. La fel ţărăncile din poartă, în splendidele lor costume. In poză mai e însă şi un ţăran, îmbrăcat... "nemţeşte": asta, da! e contribuţia regimului de slugi. Căci noi cunoaştem bine vechea comună de pe Râul Târgului, deasupra capitalei lui Negru Vodă: înainte de năvala bolşevicilor, toţi locuitorii de-acolo se purtau, zilnic, chiar şi la lucru, în straie ţărăneşti, - straie care, astăzi, au ajuns doar piese de scenă şi muzeu...

&& Dl Crainic clasifică pe Românii din ţara ocupată în "oameni care cad, oameni care se recuperează, oameni care se fortifică şi se desăvârşesc, depăşindu-se pe ei inşişi, ajutaţi de ambianţa umană a eticei socialiste". Din care categorie face dânsul parte, nu ne spune; poate din cei... recuperaţi. Apropos: cei 15 ani de puşcărie, pentru "delictul de opinie", făcutu-i-a în cadrul "ambianţei umane a eticei socialiste"?...

&& Averell Harimann, unul din consilierii lui Roosevelt la Yalta, deploră "persecuţia" evreilor în Rusia; când o ajunge să deplore şi persecuţia Românilor în România, politica internaţională va fi făcut un pas pe calea bunului simţ politic..

POPA MOSCU

Mi-l reamintesc foarte bine,îl văd aevea când,abătut şi cu dorul nestins de acasă,gândesc la ce-a fost şi ce este.In cămăruţa mea dela mansardă,fără să mi dau seama de stau cu ochii închişi se desfăşoară filmul amintirilor.Mă văd copil. Sunt în ajunul Paştelor.Dealurile,colnicele,muscelele de jur împrejur par de zăpadă.Vântul poartă pe tot întinsul satului polenul mirositor al florilor de prun.

In faţa bisericii sunt adunaţi copiii de la şcoală.Aşteptăm gălăgioşi să vină Popa.In răstimp băeţii,cu mâinile întinse,cer unul altuia împăcarea;.înainte de spovedanie toată suflarea creştinească trebuia să fie în pace.Dela colţul cimitirului se aude o voce: Vine Popa! Toată gălăgia s'a stins deodată.Venea Popa. Ce om impunător,ce bărbat frumos,rupt din stâncă! Avea Popa Moscu o barbă ce-i cădea până'n brâu,era înalt,spătos,vocea-i răsuna în altar de se auzea departe..

Ajuns în mijlocul nostru,s'a oprit un moment,a rotit o privire blândă peste toţi,părea că ne înumără. Intraţi liniştit în biserică şi îngenunchiaţi cu toţii în faţa altarului,ne spuse Popa.După ce-a citit molifta,unul câte unul am trecut la spovedanie.Ne cunoştea el destul de bine cam pe toţi.Păcate grele la acea vârstă,nu aveam; dar Popa împărţea pedepse după sburdălnicia fiecăruia.Eu mă alegeam cu cel mai mare număr de mătănii,de făcut până la luarea grijaniei; toţi însă trebuiam să mergem la pădure să culegem flori şi să le aducem la biserică de Joia Mare.

Popa Moscu făcuse şcoala primară cu Tata.Erau buni prieteni şi-şi spuneau unul altuia nevoile.Ca seminarist,a făcut Popa Moscu armata la sanitari şi învăţase să mânuiască bine un cleşte de scos dinţi,să panseze o rană,să oblojească cu măestrie,între şindrilele,un braţ sau picior fracturat,ba chiar să facă şi injecţii sub piele sau în muschi.Avea la el acasă un dulap cu diferite medicamente date de zapciu.Pe vremea aceea satul nu avea nici medic nici sanitar subchirurg. Toată lumea alerga la popă ori de câte ori nevoia o împingea.

Era Popa Moscu şi spaima femeilor puturoase şi îngălate.Când trecea cu botezul prin sat,apoi să fi văzut femeile cum se întreceau care mai de care să aibă curtea măturată,casa curăţită,copiii spălaţi şi primeniţi,ca nu cumva să fie ocărîte.Işi aranja Popa drumul cu botezul în aşa fel ca să ajungă pe la nămiezi la casa noastră.Dacă ziua botezului cădea într'o Miercure sau Vinere,mama pregătea mâncăruri de peşt,pe care Popa le aprecia din plin.

Intr'una din vizitele lui cu "botezul" eu îmi făceam lecţiile pe pridvorul casei; iar Popa şi cu Tata vorbeau despre moartea lui Stan Verzoiu,măcelarul satului.Fereastra fiind larg deschisă,am ascultat cu atenţie cele povestite de Popa Moscu: "Odată,cam pe la miezul nopţii,cineva bate la poartă.Mă scol şi întreb cine este.Era băiatul lui Stan Verzoiu,Ionică.Ce te aduce? îl întreb eu.El îmi spune să vin repede,căci taică-său trage să moară şi că-i ţine lumânarea.Stan Verzoiu suferea de năduf şi mi-am spus că nu ar fi cazul să mă duc,îl văzusem cu două zile mai înainte şi era destul de bine.In seara aceea îmi făcusem datoria de soţ,nu eram "curat" şi deci nu eram vrednic să pun mâna pe Sfintele Taine.Simţeam că nu am conştiinţa împăcată.Nu mult după asta din nou bate la poartă careva.Era Ion Piron,vecin cu Stan Verzoiu.Nici că mă lasă să întreb măcar cine este şi începe să-mi facă o mustrare că el nu înţelege că eu ca popă las să moară un creştin negrijit.M'am spălat,m'am îmbrăcat,mi-am luat siringa şi o fiolă cu ulei camforat şi am plecat.Când am deschis biserica s'a făcut curent,iar pulpana anteriului,fluturând din cauza curentului,s'a înfăşurat după un sfeşnic mare; acesta căzând pe podea a făcut un zgomot care a deşteptat cucuvelele din turlă.In timp ce mă duceam spre altar,condus de lumina candelei dela Prea Curata,cucuvelele strigau şi mai tare.M'am înspăimântat şi înainte de a pune mâna pe Sfintele Taine am îngenunchiat în faţa altarului şi m'am rugat lui Dumnezeu: "Doamne iartă pe păcătosul Tău,fac voia Ta - şi fă-mi Doamne semn de iertăciune,ca omul ce grijesc să nu se prăpădească".L-am grijit cu gândul tot la Cel Puternic,şi i-am făcut în pulpă o injecţie.In jurul patului lui,toţi copiii,vreo opt,îngenunchiaţi,se rugau pentru sufletul lui taică-său,căci într'adevăr era greu bolnav.

La înapoiere nu m'am dus direct acasă.Am luat-o pe linia satului şi în dreptul Primăriei am tresărit din gândurile mele,când Vasile Moţoc,caraula satului, mi-a spus "sărut mâna,părinte".Am rugat pe Vasile să treacă mai spre ziuă pe la casa lui Stan Verzoiu şi-apoi să vină să-mi spună cum îi mai merge.A venit Vasile şi mi-a spus că nea Stan este mai bine,că ar fi băut o cană cu lapte şi ar fi mai liniştit.Dumnezeu mi-a ascultat ruga şi am fost tare mulţumit.M'am dus dis-

de dimineaţă la biserică şi găsind la puţ pe dascălul meu care adăpa vaca, l-am luat în biserică şi am făcut o rugăciune, mulţumind Domnului pentru semnul ce mi-a făcut. De atunci sunt peste doi ani şi jumătate, şi bietul Stan Verzoiu tot de năduf s'a prăpădit". -

De-aşa vremi se'nvredniciră...

Am scris acest episod real din viaţa unui preot de sat; care era pătruns de cele mai sublime însuşiri sufleteşti şi duhovniceşti. Şi n'avea omul licenţe în teologie, de "abilităţi politice" nici n'auzise, iar Parisului îi ştia doar de nume...

N. Rizescu-Brăneşti

PE DECINDEA DUNĂRII de V. Voiculescu

Pe decindea Dunării, la vale
Printre triste mirişti cu ciulini
Trece în baltă, legănat agale
Un chervan cu coviltir de rogojini.

In tot câmpul nici un fir nu-i verde,
Mişcă vântul albe colilii,
Drumul lung în zări pustii se pierde
Sub un cer de mari melancolii.

Boii moi se lasă pe tânjeală,
Grebenele roase-i dor,
Osiile gem cu'ncetineală
Şi slovenesc un fel de doină-a lor.

Omul stă cu capul gol şi mână,
Infundat în maldărul din car;
Şi-aţipit cu jordia în mână
Se tot duce drum fără hotar.

Cât un urs întins, el dormitează
Peste sarica din patru piei de oi,
Numai ghioaga aprigă-l veghează
Ghintuită cu alămuri noi.

Când deschide ochii, vultureşte
Peste roata zărilor năprui,
Inima-i se umple'n piept şi-i creşte
Parcă şesul, tot, ar fi moşia lui.

"Foaie verde, firul peliniţii"...
Cântă căruţaşul, cătinel
Şi, treziţi, cu el odată cântă Sciţii
Ce-au trecut cândva prin stepă, ca şi el.

&& "Orientările" îşi orientează cititorii o dată pe lună. In chestiuni interne, şi externe. Nu amândouă odată, ci când unele, când altele. Asta, "din lipsă de spaţiu". Căci publicaţia apare abia în şase pagini, şi alea mici. Şi e ciudat că interesul cititorilor, siliţi să aştepte două luni pentru a-şi continua orientarea într'una din cele două secţii, nu le-a stimulat generozitatea, spre a se mai putea adăoga măcar o foaie la cele trei; dar probabil, că vina e şi a redactorilor, cari, dacă n'au spaţiu pentru necesara orientare, găsesc în schimb pentru probleme lingvistice, sau de alt soi, tratate cu aceeaşi obişnuită competenţă şi seninătate; ceea ce determină, la cititori, uitarea râvnei de a fi orientaţi la timp...

In n° pe Octombrie, "Orientările" îşi orientează cititorii asupra hirotoniei lui D. Em. Popa. Carele, ne putând apela la Biserica din ţară, supusă ocupaţiei ruseşti, nici la episcopii anticomunişti români de-afară, supuşi unor ierarhii ruseşti, a apelat la capul ortodoxiei libere, patriarhul din Constantinopol, el însuşi român de origină. Ce spun "Orientările"? Că, prin faptul de a nu se fi încadrat, alături de unul din episcopi, într'unul din cele două sinoade ruseşti (de nimeni valabil recunoscute), "renunţarea la poziţia românească apare evidentă şi... tristul adevăr nu poate fi ascuns", şi numai cu mari succese pastorale "se va atenua poate până la eclipsare totală greşala comisă"; "Dacă nu se dorea recurgerea la cei doi episcopi - Teofil şi Trifa - din cauza dependenţei lor de sinoade străine sau a altor motive, se putea face apel la Mitropolitul Visarion, un chiriarh cu trecut apreciabil în ortodoxia românească - mai zic "Orientările"; trebue să fie la mijloc ceva calcule lăturalnice care au împiedicat şi această soluţie românească". - La această din urmă afirmaţie, putem doar spune că "Orientările" n'au fost ele însile destul de.. orientate: n'a fost la mijloc niciun "calcul lăturalnic"; la I.P.S. Visarion s'a apelat, I.P.S. Sa a fost foarte mulţumit de hotărîrea lui D. Em. Popa şi, neputându-se deplasa din pricini de boală şi bătrâneţe, şi-a trimis arhiereasca binecuvântare, precum arătam în numărul trecut al Vetrei, număr cunoscut la redactarea notei din "Orientări"...

Să fie însă liniştit farul "Orientărilor": harul, cum am mai spus, e fără naţionalitate, izvorul său însuş fiind lipsit de acest.. privilegiu; Biserica, pe care o serveşte, e universală. Macedoneanul Şaguna, când a fost să fie hirotonit, - deşi existau mitropoliţi români şi la Iaşi şi la Bucureşti, plus alţi arhierei în cele două Principate, s'a lăsat "sfinţit" de nişte vlădici sârbi, dacă nu ne'nşelăm - ceea ce nu l-a împiedicat să fie unul din cei mai mari arhierei ai bisericii române; iar Atanasie Anghel, cel hirotonit la Bucureşti, şi miluit de Brânco-

veanu cu moşii şi alte domneşti daruri,abia întors în Transilvania n'a ezitat s'o rupă cu "ortodoxia"(că a fost bine sau rău,e altă chestie).Ca să nu mai vorbim de unii preoţi din exil,hirotoniţi în ţară,de vlădici foarte "neaoşi",şi cari aici ne cam dau luleaua prin cenuşe...

&& Cu numărul de faţă,VATRA împlineşte 13 ani de existenţă: un "cuib" de ani! Ne salariată,nesubvenţionată de nimeni -oameni sau coterii-, s'a strecurat şi ea, în haina-i sărăcăcioasă,printre publicaţiile mai "norocoase",ca o voce din gloata băjenarilor necăjiţi.Dar tocmai aici e cheia faptului c'a putut rămânea liberă,ne înregimentată,fără "partid",fără părere obligată: am fost feriţi de spiritul de gaşcă,care solidarizează în jurul oricărei năsbâtii,numai pentrucă respectivul e "de-ai noştri".După cuvântul lui Isus,care asigură că'n cer vor merge numai cei ce fac faptele cerului,nici noi n'am crezut că e român şi legionar cel ce urlă mai tare "trăiască Legiunea",fără să se comporte efectiv după respectivele "legi".Vorbele,nu ne ameţesc.Trecutul cuiva,îl respectăm cât nu-i întinat de prezent,cât cel în cauză se sileşte să rămână viu şi pur.

Am precizat şi precizăm: VATRA nu-i legionară; nu simţim în noi ştofa condeiului lui Moţa.Noi ne facem o simplă datorie românească.Atât! Şi pe cât ne ţin curelele.Că modestia noastră e la locul ei,s'a văzut din eşecul foilor ce-au pretins a continua... "doctrina",- când Căpitanul însuşi se ferise,mai la urmă,de-o publicaţie oficială.

Din colaboratorii noştri,unii ne-au părăsit,pornind "spre alte zări albastre". In amintirea lor,un pios gând de dragoste şi recunoştinţă.Mulţumim deasemeni prietenilor cari,cu scrisul,cu sfatul,cu contribuţia,ne-au stat alături în toţi aceşti ani.Recunoscători suntem şi celor din "alte strâni",cari,cu critica ori cu înjurătura ne-au ajutat,în faţa "succeselor"reale sau nu prea,să nu ne ieşim "din piele".

VATRA rămâne,mai departe,la Roma.Pentru o vreme însă,corespondenţa şi gazetele de schimb rugăm să ni se trimită în Germania: 78 Freiburg/Brsg.- Konradstr.7.- Iar cei ce vor să sprijine băneşte,o pot face pe următoarea adresă: Petre Vălimăreanu - Conto Corrente Postale 1 /44.336 - Via Ancona -Roma(Italia) - sau: acelaş nume - Konto 420.38 - Dresdner Bank - Freiburg/Brsg.- Germania.Am ajuns,aşa dar, şi la conturi curente; iar de-o fi înghesuială mare,deschidem şi altele... Cât despre contribuţie,rămânem la obiceiul vechi: dă cine poate,când poate,cât şi dacă poate.Aici însă trebue să facem o remarcă: sunt unii cititori cari,în 13 ani de zile,n'au "putut" niciodată; de aceşti cititori,cu numărul de faţă ne despărţim,fiind el ultimul pe care li-l trimitem.Căci,având în vedere lungul răgaz,şi modestia posibilă a contribuţiei,începem să ne îndoim de buna lor voinţă,ca să nu zicem altfel.Iar cu numărul viitor ne vom despărţi şi de cititorii cari,de 7-8 ani,au uitat până şi de mărcile poştale pentru expediţie...

Aveam câteva aniversări în plan: un sfert de veac dela asasinarea Căpitanului, 30 de ani dela "cazul Duca",zece ani dela ruşinoasa cădere a lui Sima - şi tot atâţia de activitate a Consiliului Conducător; dar,despre acestea,în viitorul număr: graba cu care s'a întocmit cel de faţă n'a permis nici câteva gânduri de Crăciun!

&& La 23 Noembrie 1963 a avut loc la "Kleines Theater am Wahlgraben" din Freiburg premiera piesei "Hund für alles" de dl Horia Stamatu,în traducerea drei Chr.Junker,interpretă a rolului femenin principal.Piesa s'a bucurat de mult succes şi continuă să fie jucată...

&& Cel mai bun dirijor reperist(şlefuit însă de "burghezo-moşieri"),George Georgescu,a participat nu de mult,la Geneva,la o mică recepţie familiară,anturat de ceva coconet valah stabilit în satul lui Rousseau.Bătrânul,crezându-se probabil la vreo adunare "de masse",a început să declame laudele regimului din sârma ghimpată: Bucureştii? ce Londra? ce Paris,New York? Astea's nimic pe lângă Bucureştii noştri! Au făcut domnule comuniştii un oraş,că nu mai vezi soarele de zgârie-nori.Şi grija pentru om! Uite,eu,care sufăr de inimă - mi-au dat domnule un specialist care mă însoţeşte peste tot,gata să mă ajute în orice clipă; aici aveţi aşa ceva?...

- Păi aici nu-i nicio nevoie - răspunse prompt o coniţă; când ai vreun beteşug,pui mâna pe telefon şi chemi ce specialist pofteşti!

Făcându-se că n'aude remarca,şi nici sarcasmul altcuiva,care observa că'n România,fiind egalitate,înseamnă că fiecare săpător este dublat,la munca câmpului,de-un medic - maestrul continuă: Şi am,domnilor,paşaport că pot să ies cu

nevasta şi să merg unde-mi place.Am fost în Suedia,Franţa,Italia...

- Păi aici -îl informă,oportun,un fost consul- "favoarea" paşaportului o are absolut oricine,pentru asta nu-i nevoie să fii dirijor celebru...

&& Faima brânzicolă a părintelui Boldeanu a trecut hotarele parohiale,devenind adevărată reclamă internaţională,în beneficiul unei biografii romanţate pentru ostenitorul halelor pariziene.Căci dacă în "Bunte illustrierte" vedem obişnuitele poze,cu binecuvântarea şi cu lădoiul de caşcaval,aflăm în plus date - ignorate până acum şi de sfinţia sa.Care ne cresc orgoliul de români şi legionari (chiar dacă părintele nu suflă un cuvânt despre Mişcare): Că sfinţia sa,pus pe corvoadă altruistă,acoperă,cu lucrul mâinilor sale,cheltuielile bisericii din Paris: "Munca mă ţine tânăr - zice popa Boldeanu.Câştig cu ea 700 franci pe lună, şi aceşti bani sunt pentru mica comunitate a credincioşilor noştri o avere".Şi e probabil că-i aşa,azi,când biserica e goală... Mai aflăm că,muncind noaptea,"grija sufletelor" o are ziua; şi e păcat: căci sufletele -caşi restul- mai ales noaptea se strică...

Mai interesante sunt însă "memoriile".In care părintele povesteşte cum a fost condamnat la moarte,în ţară,"de fascişti",pentrucă dase adăpost la doi indivizi ce trebuiau executaţi; dă însă Dumnezeu şi fuge în Iugoslavia,dar aci altă năpastă: băgat la zdup de nemţii ocupanţi,nimereşte în celulă cu partizani sârbi - cari,luându-l drept agent al Ghestapoului,vor să opereze ei sentinţa rămasă neexecutată la Bucureşti; au însă bunul simţ să aştepte.. până ce părintele va învăţa sârbeşte,ca să le poată astfel explica cum devine cazul.De-aci,sfinţia sa porneşte cu iordanul prin nu mai puţin de 29 de lagăre şi închisori,până ajunge să se odihnească la Buchenwald.De unde-l liberează.. "aliaţii"(poate cu bombele ce-au distrus poarta lagărului).Interesant,nu?.. Desigur că "odiseea" va apărea şi-n film,alături de al Anei Frank...

Ci,de unde-or fi ştiind reporterii atâtea "date"? Căci părintele,cu modestia obligatorie sutanei,nu credem să fi fost "indiscret".Chiar dacă în cele două poze stă "ca la fotograf",privind atent obiectivul.Atât de atent,încât la cea cu brânza fotograful,intimidat de măreţia scenei,a uitat îndemnul profesional de "zâmbiţi,vă rog"...

&& Recent s'a ţinut la Belgrad,în capitala ţării cu deputaţi de listă unică, congresul internaţional parlamentar.Nici că găseau un loc mai potrivit...

&& Preotul iezuit Angelo Martini a publicat acum doi ani,în "Civiltà Cattolica",un lung articol despre "Sf.Scaun şi evreii din România în timpul ultimului război mondial",plin de zel pentru israeliţi şi de inexactităţi pe seama Mişcării Legionare.Punerea la punct a iezuitului o face viguros,clar şi după cuviinţă- Horia Sima.De ce abia acum? Probabil pentrucă,soldat disciplinat,şi ştiind că Legiunea are o conducere -încă plurală!- a aşteptat o intervenţie legitimă şi competentă,din partea ei; mai ales că unul din membrii Consiliului Conducător trăieşte chiar în Italia,unde a apărut articolul cu pricina...

&& Afirmă Titus Bărbulescu,în Buletinul bisericii din Paris(unde,în 9 pagini, găsim de 20 de ori numele Boldeanu -măcar că până şi bolşevicii se leapădă,acum, de cultul personalităţii),că Virgil Gheorghiu este.. "cel mai aproape de Sfântul Augustin".Ne având la îndemână materialul necesar,n'avem cum şti dacă sfântul episcop african,odată botezat,ar fi mai putut trăi.. necununat,sau dacă a proslăvit,în ode,pe Nerone ori pe altul din asasinii fraţilor săi creştini,nici dacă, acceptând ospeţia unui Peron,Sfântul Augustin i-ar fi dat apoi,văzându-l jos,lovitura măgarului.Dar dacă,totuş,după aceste "cavalerisme",foaia are curajul să mai scrie că "din toată viaţa şi din toată opera lui C.Virgil Gheorghiu se desprinde chemarea constantă a preoţiei",o explicaţie există: "revista de spiritualitate ortodoxă" din Paris este condusă de părintele Boldeanu...

&& Implinind zece ani de existenţă,Asociaţia Tineretului Ortodox Român din Germania,condusă de dl dr Paul Miron,şi-a ţinut adunarea la Freiburg,19-21 Iulie, cu participarea echipei de jocuri a Societăţii "Carmen" din Paris.

&& Semnalăm următoarele articole: Corneliu Stoian,"Lupta pentru lichidarea Europei",în "Stindardul",Iulie 1963; Vintilă Horia,"Dreapta şi stânga în lumina tradiţiei",în "Cuvântul",Ian.1963; Şt.Georgescu-Olenin,"Realitatea întrece ficţiunea",în "Curierul Românesc" din Iulie şi August 1963.-

&& La adunarea Comitetului pentru libertatea Europei orientale,ţinută la Florenţa,11 Martie 1963,pentru români a vorbit dl N.Bujin,cum vedem în "Messaggero".-

DORURI ŞI NECAZURI

M.-Italia: Cu ocazia Crăciunului şi Noului An vă doresc sănătate şi realizarea sfintei noastre dorinţe - să ne vedem Ţara salvată şi pe ai noştri dragi sănătoşi...

M.-Elveţia: Pruncul Isus să vă bucure,dăruindu-vă ceea ce doriţi: eliberarea Patriei...

D.-Australia: Vă doresc multă fericire,sănătate,şi Dumnezeu Sfântul să vă ajute în activitatea românească pe care o desfăşuraţi în lumea liberă; iar pentru Ţară credinţa să ne rămână neştirbită,căci ziua eliberării României va veni.Cu Dumnezeu Sfântul înainte!

B.-Canada: Sărbători fericite şi mulţi ani! "Să nu lăsăm pexxxx urmaşii noştri să piardă binefacerile sufleteşti ale Naşterii Mântuitorului! Să nu lăsăm o ţară fără Biserici,fără icoane,fără ocrotirea mânii lui Dumnezeu! Să nu lăsăm copiilor noştri o viaţă în care vor fi pierdut pe Cristos!"(Moţa)

G.-Statele Unite: Anul Nou s'aducă alinare sufletelor îndurerate,sufletelor frânte,şi descătuşare sclavilor ce pătimesc pentru dreptate.Fie-ne visul,în acest an,împlinit!- Văd că zadarnic aştept Vatra.Care să fie cauza? nu mai apare? Ştiţi ce simte călătorul prin pustiu,când găseşte o "oază"...

M.-Franţa: Incă un an s'a scurs(bine sau rău,e altă chestie).Şi cu el,şi o parte din amărîta noastră viaţă.Vorba ţiganului,când îl duceau la spânzurătoare: "Doamne fereşte de mai rău"! -Dar cum,Doamne iartă-mă,să fie mai rău?.. se minună un rumân.Şi ţiganul avuse dreptate,căci ajungând la locul supliciului,numai ce procurorul scoase un zapis dela împărăţie în care se spunea că înainte de a-l spânzura să-l jupoaie şi să-i puie sare,ca pildă pentru ceilalţi.Deci să zicem şi noi ca el: să considerăm bun anul ce s'a scurs şi să ne temem de cel / nou, căci lucrurile se încurcă iar jidovimea ce trage iţele se obrăzniceşte tot mai mult.După ce au reuşit în bună parte să impună bisericii să scoată din scripturi părţile ce zic rău de ei,vor căuta acum să găsească şi alţi vinovaţi de asasinarea lui Isus.Şi n'ar fi exclus ca până la urmă cei ce L-au răstignit să fi fost naziştii sau fascist-legionari.. Să sperăm însă că o să treacă dela noi paharul acesta,iar omenirea se va ocupa încă un an de bieţii congolezi,lăsând în pace pe p ea fericiţii de sub cnutul ruşilor...

V.-Jugoslavia: Aici la noi plouă,bate vântul a pustiu,corbii croncănesc amarnic.. Am dorit mult linţoliul imaculat al zăpezilor caracteristice marilor zile. A venit.N'a venit însă Moş Crăciun - ba nici Gerilă ăla...

R.-România: Recolta porumbului n'a fost proastă,deşi,lucrând de-acum pe pământuri "streine",am muncit mai mult de mântuială.La cules însă a fost multă poliţie,că înconjuraseră lanurile pe departe,ca să nu se strecoare careva cu vreun ştulete "furat",şi încă printre noi erau destui care să ne observe.Când m'am dus să-mi cumpăr o pereche de ghete,că în ale mele intra apa peste tot şi noroiul,a trebuit să le duc şi pe cele rupte,ca să le oprească acolo ca justificare că mi-au vândut pe ăli noi.

B.-Statele Unite: De 18 ani şi mai bine aşteptăm o schimbare,aşteptăm o minune,rămânând cu aşteptatul.Multe s'au schimbat pe coaja acestui pământ,dar nimic referitor la Patria şi Neamul drag.O singură speranţă,o minune dela Cel sfânt din ceruri.Poate s'o îndura într'o bună zi! De multe ori rătăcesc pe acele meleaguri dragi ale copilăriei şi adolescenţei,Chişinăul şi Basarabia noastră românească, revăd cetăţile lui Ştefan cel Mare,îmi reamintesc limba frumoasă de pe acolo.. Unde este dreptatea pe acest pământ? Unde pacea şi înţelegerea trâmbiţate de comunişti? Cu aceste gânduri mă culc şi mă scol..

Vatra am citit-o cu drag,interes şi plăcere întotdeauna,părerea mea personală nu permit nimănui să mi-o formeze după vreun calapod.Vatra a luptat,a clarificat multe şi deci trebuie să-i fim recunoscători.Ei şi colaboratorilor ei le doresc din suflet un pas bun în al XIV-lea an,spor la muncă,succes şi noroc.Şi bunul Dumnezeu să ne dăruiască în acest an ceeace aşteptăm cu toţii: desrobirea Neamului şi Patriei dragi,România Mare! Alăturat,un cek...

I.-Statele Unite: Mă consolez în ajunul marilor praznice,ce-mi aduc în corespondenţă multă mângâiere,şi în atmosfera de nostalgie a comemorărilor din Ţara de odinioară,cu tradiţiile strămoşeşti de mare farmec,mărit de imaginaţia copilăriei,îmi port şi eu gândurile supraîncărcate de cordiale urări,pe la cunoscuţi.

Auzind că vi s'a refuzat sejurul în Franţa,cred că ghicesc de unde vine pricina.Poporul "ales",care a devenit o plagă planetară,îşi va găsi odată medicul curant,care-i va administra remediul realităţii,curmându-i astfel sadismul abuzurilor şi incorectitudinilor ce nu servesc nici măcar interesele lor.judaice.Eu sunt convins că odată,în viitor,va primă nu forţa capitalului ci valoarea educaţiei şi în special a virtuţilor.

M.-Chile: Deşi îţi cunosc atitudinea faţă de V.Trifă,ţin să-ţi comunic ce mi-au văzut ochii la faţa locului.Pentru mine,P.S.Valerian a rămas acelaş Viorel Trifa pe care l-am cunoscut înainte: modest,harnic,inteligent şi plin de credinţă,în cadrul mentalităţii româno-americane el a realizat lucruri pe care altul în locul lui mă îndoiesc că le-ar fi putut face.Nu-ţi scriu aceste rânduri ca să-l apăr,cred că n'are nevoe de apărarea mea,faptele lui vorbesc.Astăzi şi cei mai înverşunaţi duşmani ai lui din St.Unite recunosc că el a câştigat bătălia.Eu o fac numai din dragoste pentru adevăr,căci ce-am văzut acolo m'a impresionat.

In altă ordine de idei,Ţara unchiului Sam e impresionantă.E o forţă,un colos, un uriaş din orice punct ai privi-o.Cred că astea toate le-a observat bine ciolovecul Hruşciov,şi cum îşi are oamenii lui la Casa Albă,caută să soluţioneze problemele pe cale paşnică,căci pe cealaltă cale el ştie că va ieşi al doilea...

La sosirea mea aici am găsit două numere din Vatra,bune ambele n'am ce zice, place al naibii când o citeşti.Articolul cu papa Ion foarte bun.Chestia cu Mihai la icoane m'a făcut să râd cu hohote.Bună şi chestia cu Boldeanu...

I.-Argentina: Azi 23 August se împlinesc 19 ani de când ne-a fost predată Ţara bolşevicilor.Câtă jale,cât chin şi câte jertfe a produs şi produce mişeleasca trădare de atunci! Vă felicit pentru articolul cu Boldeanu; în 1941 eram în aceiaşi închisoare,la Aiud,unde şef peste noi era doctorul Ilie Niculescu dela Răzleţi; pân'a venit părintele Boldeanu,era perfectă unitate între noi; apoi,a început vrajba.Ştie sfinţia sa de câte ori a trecut peste ordinele doctorului...

Aici situaţia e din zi în zi mai grea,mult şomaj,funcţionarii au de primit salariile cu luni în urmă.Sperăm cu noul guvern să se schimbe situaţia...

V.-Statele Unite: Suntem împrăştiaţi ca făina orbului.Bunii comandanţi ne-au pierit,iar noi cei răvăşiţi am ajuns să nu ne mai putem înţelege om cu om.. Care mai de care,se crede ca cel mai bun,varsă venin de năpârcă,dă şi cu măciuca,dă şi cu barda în Dumnezeu.. Nu pot înţelege de ce atâta vrajbă şi neînţelegere..

V.-Franţa: Vedeam,în Vatra trecută,că păr.Boldeanu dispreţueşte pe candidaţii la preoţie fără licenţă în teologie(dacă nu trec"prin filiera sa").Părintele,teologie are.Ci mă gândesc: unde-o fi întrebuinţând-o? Rar am lipsit dela biserică, dar altceva,afară de slujbă,n'am văzut.Ori slujba,fără sucul învăţăturii,se reduce la ritual.Iar ritual înseamnă gesturi,recitări,cântări - mereu aceleaşi: lucruri pe care le poate face orice om cu har şi un pic de memorie,chiar fără să ştie carte.Din acest punct de vedere un artist,trebuind să schimbe "piesa",face mai mult efort.Unde şi-ar fi putut manifesta căldura convingerilor teologice? La slujbă; dar slujba părintelui e rece.In predici; dar părintele nu ţine predici, iar cine vrea o luminată explicare a Evangheliei,grefată pe actualitate,trebue să meargă la catolici(când nu se rătăceşte prin Rue Ribera,sau chiar pe la baptiştii părintelui Hodorcabă).In ţară,în ultimul cătun,când preotul n'avea timp să pregătească predica,sau nu se pricepea,punea să se citească,cel puţin,Cazania; la Paris,nici atât.Buletinul parohial,încăput acum pe mâna unor tineri inimoşi, arată mai bine; dar,şi aci,nici urmă din înaltele cunoştinţe teologice ale părintelui Boldeanu.Ştiinţa teologică ar fi mai avut părintele ocazia să şi-o arate în raportul cu alte confesiuni,în broşuri,cărţi,conferinţe religioase,mai ales că aici în Occident întâlnirile interconfesionale sunt la modă şi atrag tot mai mult atenţia unui public obosit de scălâmbările moderniste; sfinţia sa însă preferă să-şi facă reclamă prin reviste,rezemat de-o roată de caşcaval.Dar atunci, de ce mai face atâta caz de teologie(când e vorba de altii)?...

M.-Statele Unite: Contribuind cât de cât,ca anticomunist,la lupta contra celor ce-au cotropit pământul în care m'am născut şi cari au urmărit să mă facă din om, neom,am suferit 5 ani închisoare,alături de foarte mulţi,printre cari un covârşitor număr de legionari şi Români macedoneni.Principalul stâlp al moralului nostru era Radu Gyr,cu suferinţele şi cu înălţătoarele sale poezii,mai ales "Cristos după gratii"; părea un supra om,plutea mult deasupra scoarţei pământeşti,pentru noi

depăşise chiar pe Eminescu...

Legionarii din închisori au devenit inamicul n° 1 al gardienilor şi al politicienilor, cu deosebirea că primii îi respectă, iar secunzii îi urăsc; sunt la curent cu toată activitatea legionară din ţară şi streinătate; sufletele lor se călesc în vederea unui singur scop: schimbarea caracterelor; tac, suferă, îndură, se roagă, se înţeleg, nu îngenunchie; mâine vor fi, sigur, cârmuitorii vieţii morale..

Când am la masă bucate mai multe, gândul meu se îndreaptă către acele suflete din închisori care, de foame, le visează. Dumnezeu să-i ocrotească! Luptaţi, fraţilor, contra comuniştilor, uniţi-vă cu toţii, indiferent de culoarea politică avută în ţară. Dumnezeu să vă ajute!

C.-Italia: Cineva venit dela Bucureşti a adus ştirea că premierul maghiar a mers la Moscova anume spre a trata cu Hruşciov alipirea Transilvaniei la Ungaria. In Ardeal se face o propagandă intensă în această direcţie, spre a demoraliza şi exaspera populaţia românească; după alipire, prin schimb de populaţie sau prin constrângere Românii ar fi să părăsească Transilvania sau să se maghiarizeze. Planuri fantastice, dar ce nu este posibil astăzi? Dacă s'ar realiza aceasta cu Ardealul, ce-ar împiedica Rusia să pună ghiara pe restul României, Ţara fiind deja la discreţia ei? Deci nu-i timp de pierdut. Cât timp prezicerea Maicii Domnului dela Fatima (Portugalia, 1917), că mai multe naţiuni vor fi nimicite, nu s'a împlinit, mai putem salva Ţara, dacă ne dăm interesul. Doamne-ajută!

D.-Argentina: E jale mare cu copiii noştri, foarte puţini ştiu româneşte. Şi tare mai făceam pe patrioţii! Dar dacă puii de români nu ştiu limba părinţilor, o consolare tot avem: căci o ştiu, în schimb -şi foarte bine!- copiii evreilor şi ţiganilor din România, câţi se găsesc pe-aici. Toţi, fără excepţie: în casă, limba lor e limba românească! Avem aici şetre de ţigani plecaţi din ţară de pe vremea lui Cuza. Să-i vezi, la a patra-cincea generaţie, ce pitoresc ne vorbesc limba! Am avut într'o zi o treabă cu unul din aceşti ţigani. Când să plec, la câţiva paşi, aud un danci, ce stase lângă noi când discutam: Tetec, da de unde ştie ăsta.. ţigăneşte?

E.-Statele Unite: In ore de amară singurătate şi tristeţe, gândul mi-e la cei ce azi sunt în suferinţă acolo, la cei ce ne ducem crucea pe-aici. Mulţumiri pentru Vatra: am citit-o cu mult drag, dar şi cu multă amărăciune pentru cele ce se întâmplă în exil.

V.-Statele Unite: Am ajuns la un punct mort, s'ar putea ca întunecimea să cuprindă tot pământul, sau lumina să învingă întunericul. Greu de prezis, căci sunt în joc forţe ale căror puteri noi nu le cunoaştem. Catolicii m'au dezamăgit complet. Când crezi cu adevărat în Dumnezeu şi într'o viaţă viitoare, nu dai mâna cu satana pentru nimic în lume. Dacă exilaţii n'ar fi emigrat din Europa, n'ar fi luat cetăţenii streine, etc., ar fi avut mai multă greutate decât cu fuga după îmbuibarea personală, ceeace a arătat streinilor că majoritatea nu moare de dorul ţării..

Dela ultimele alegeri, 1960, peste ţara aceasta a început să se aştearnă un linţoliu precomunist, tot mai rari sunt vocile ce se ridică contra comunismului, şi nici aceste voci nu sunt pentru distrugerea lui ci pentru o'ac modare cu el. Concluzia la care am ajuns e că îmbuibarea le-a atrofiat simţul de conservare. Sau poate nu e decât urmarea blestemului şi lacrimilor milioanelor de oameni vânduţi de ei (căci marea majoritate a poporului a fost şi este de acord cu politica internă şi externă a lui Roosvelt), pentru ca "supraoamenii americani" să aibă pace şi belşug. Ultima întâmplare nu a schimbat cu nimic cele de mai sus...

L.-Italia: Aţi văzut sfârşitul lui Kennedy, cu nelipsitul Rubinstein, săracul, aşa de pios, aşa de legat de sinagogă? Obişnuita răzbunare talmudică, cu enormul cor al mincinoasei prese internaţionale care vrea să ne tâmpească. Acum, Paul VI merge în Palestina: pietate religioasă, sfidare noului Israel, cedare diplomatică faţă de atotputerea lor? Vom vedea! Deocamdată, sus inimile!

B.-Italia: M'am strecurat şi eu, ca "italian", în grupul ce-a însoţit echipa de football la Moscova. Cheltuiala era enormă, timpul scurt (48 de ore), dar speram să pot şi eu vedea ceva din viaţa capitalei sovietice. Da' de unde? Dela aeroport ne-au dus cu autobuzele direct la hotel. A doua zi aceleaşi autobuze ne-au dus la terenul de joc. Terminată partida, ne-au readus la hotel, de-aci la aeroport - şi ne-am pomenit iar la Milan, fără să ne fi dat măcar răgazul unei plimbări de o oră pe străzile oraşului. Ce-or fi având de ascuns? Păcat de bani! Ce-am văzut acolo, puteam să văd la televiziune. Şi, pe gratis!

R.-Austria: Eu, tot sper şi la o întoarcere acasă, şi în victoria Migării, deşi alţii spun că Vatra e cam singura care mai suflă în cenuşe... O telegramă din ţară mi-aduce trista veste c'a murit, într'un accident, nepoată-mea, o copilă frumoasă ca un îngeraş şi foarte inteligentă: era obsedată să devină bogată şi să cumpere un avion al ei ca să bombardeze Rusia, unde a suferit tatăl ei mult şi de unde ne vine înjosirea de astăzi...

S.-Franţa: Mă bucur deosebit de hirotonirea prietenului Mitică Popa şi regret mult că, ne înştiinţat la timp, n'am putut participa. M'a îndurerat plecarea spre cele veşnice a părintelui Vasile Bărbat, o adevărată pierdere pentru Biserica română: câte n'a avut de tras pentru faptul că era român dârz! Când eram în concediu, într'un sătuc nu departe de Origun, m'am întâlnit cu profesorul, fost membru al misiunii universitare franceze în România. Şi dânsul, francez caşi mine, cu dor şi drag nestins pentru tot ce-i românesc: vorbeam româneşte pe câmpuri şi pe uliţa satului şi răscoleam aduceri aminte depe tărâmul lui "a fost odată". Colinzi, cântece bătrâneşti, de dragoste, verzi.. răsuna crângul provensal... Să nu uit: unde şi cum poţi primi ceva creiţari pentru Vatra?

P.-Statele Unite: Vă urez sărbători fericite şi Dumnezeu să ne ajute să ne mai vedem odată o Ţară liberă, că tare-i greu să baţi pela porţile acelora cari, odinioară, s'au desfătat din belşug acolo în "ţara laptelui şi-a mierii"...

Z.-Statele Unite: De-aici, din capitala Fârşeroţilor americani, mulţumesc de veştile ce-mi dai de nepoatele mele din Paris; aşa le-a fost norocul, să nu se mărite cu greci, şi de lucrul acesta sunt prea mândru, dar au părăsit frumoasa Macedonie. Aici, un bătrân mi-a povestit de un haiduc macedonean român care, înrolat într'o companie de andarţi, a refuzat să omoare pe Armâni şi să arză hoarele armâneşti. Povestea am pus-o eu în versuri armâneşti, nu cred să înţelegeţi bine versurile în aceste vorbe. Titlul ar fi Haiducul Mita Cordiştea (Mita Ghiza):

Ţi spune Ţaţa al Pariza
Tu munte eşi Mita Ghiza
Eşi tu muntele Selia
S'vatâmă pe Gheorghe Celea.

Pitrecut de arhigolu Vardă
Gramaticova ca s'ardă
Ce spuni frate Curdiştea?
Noi nu vremu să alăxim p'iştea

Toată eta fum Armâni
Cum fură şi a noştri păpâni,
Hoara easte de Fârşiroţi
Cum hi tini şi a tăi nipoţi.

Celea eşi tăşi Perişori
S'veadă Curdiştea cu-a lui ficiori
- Bună ziua capetan mare,
Avzâi că mi ai te-a tăliare

Şi ca să nu vadă a mea fumeale
Că un frate Armânu mi talie,
Şi Gramaticova s'nu arzi,
Că suntu Armâni fucarazi.

Cându aiste Curdiştea avzâ,
Inima-li se verină:
- Du-te Celea la a ta fumealie,
Că Curdiştea Armâni nu talie.

&& Vorbind de descoperirile arheologice de lângă Alba Iulia, "Vocea libertăţii" greceşti desvăluie că "săpăturile au fost făcute la o altitudine de 1000 de metri şi au adus la lumină zidurile unui castel medieval". Munca era mai uşoară, dacă se săpa în adâncime; în acest caz însă, rămânea nedescoperit castelul din văzduh..
Senzaţională, în acelaş număr, mai e desvăluirea că mănăstirea Voroneţ "este zidită de Ştefan cel Mare.. în 1948". Ceeace arată că domnul Moldovei e chiar mai mare decât s'a crezut, dacă încă n'a terminat-o cu ctitoriile...

&& Un deţinut austriac, Anton H. (gazeta nu-i dă numele, probabil de ruşine), condamnat la 17 ani închisoare pentru două omoruri, unul "politic", altul ne-politic, a fost graţiat de preşedintele Austriei după numai 7 ani şi jumătate de executare a pedepsei. In aceste cazuri, de crime, se vede că o mână spală pe alta: o crimă politică + o crimă ne-politică = 0. Scriitorul român Vintilă Horia, care n'a făcut decât să scrie nişte articole pe când avea vreo 20 de ani, n'a fost nici până în ziua de azi iertat. Pe bună dreptate: nu este criminal.

&& Ziarul "Letonia sovietică" din Riga denunţă un grup de evrei cari, primind din America 160 de pardesie de nylon, ca dar personal, sub eticheta de "uzate", le-au vândut apoi cu 500 dolari bucata. Condamnarea lor pentru excrocherie ar fi altă dovadă de... antisemitism.
&& Scrie Radu Gyr, în "Glasul" minciunii, că "ochii copiilor de azi - în ţară - sunt imnuri şi ode". La adresa lui Hruşciov, desigur...

S E M N A L Ă R I

* Ştefan BACIU, Poemele poetului pribeag, Mexico, 1963.- Sunt poeţi născuţi, poeţi făcuţi, şi poeţi aşa şi-aşa. Ştefan Baciu aparţine primei categorii; e chintesenţa ei. De vreo trei decenii, de pe vremea surprinzătoarelor "Poeme ale poetului tânăr" şi a "Universului Literar", vorbeşte la modul liric, dând impresia că nici n'ar putea glăsui altfel - impresie falsă, fiindcă a publicat şi eseuri, critică, ba chiar lucrări de politică serioasă (ultima de care ne amintim e "Cortina de ferro sobre Cuba", în portugheză şi spaniolă, cu prefaţă de Salvador De Madariaga). Pe oriunde-l poartă drumurile exilului, poetul găseşte motiv de nostalgie; în orice peisaj străin, recunoaşte ţara, şi-şi cântă aleanul, al lui şi al nostru. "Elegia pentru Lucian Blaga" e o mică bijuterie. Ştefan Baciu nu-şi uită confraţii din ţara chinuită: îl pomeneşte pe Mihail Chirnoagă, amintind vremurile braşovene (tot dânsul, acum câţiva ani, a publicat la Rio de Janeiro o culegere de poeme braziliene sub titlul "Tonegaru", dedicând-o memoriei poetului asasinat de comunişti la Jilava). Cu "Fişa pentru o biografie" din acest volum, gustos ca un măr creţesc, autorul ne ajută în mod glumeţ să-i reconstruim viaţa: "bucureştean din Braşov /fost plantator de ceşti de cafea în Brazilia.../Purta ochelari /Purtase bretele. Apoi a devenit poet brazilian./Mai mult nu se ştie despre el". Se ştie, se ştie...

* D. BACU, Piteşti, colecţia "Dacoromania", Madrid, 1963.- Din multele închisori reperiste prin care a trecut, autorul ne aduce aceste pagini încrâncenate. A făcut-o şi ca să-şi îndeplinească o datorie sacră faţă de victimele regimului comunist, "care, cunoscând că într'o zi voi putea trece cartea dincolo de cortina de fier, mi-au încredinţat adeseori cu durere, cu sfâşiere interioară, tot ceea ce au crezut că este de datoria oamenilor să nu uite". Pentru aceasta, "mai mult decât o sezisare, cartea este un avertisment, un glas de dincolo de mormânt, din mormintele vii de după cortina de fier". Faptele denunţate şi trăite în înfiorătorul "Centru de reeducare studenţească" dela Piteşti întrec orice imaginaţie, cât de aparent exagerată, cu privire la crimele reperiste. Dracul nu e negru cum se crede: e mult mai negru. "Ceea ce aduce nou experienţa din închisorile din România subjugată de URSS, în domeniul crimei, este împingerea ei dincolo de limitele biologice. Trecerea ei pe alte coordonate decât cele de până acum. Folosită cu sânge rece şi cinism, cu sadism poate neîntâlnit, ea ţinteşte nu trupul, ci sufletul". E vorba, cum tot dl Bacu observă, de o legalizare a crimei, proclamată "act salutar", de transformarea călăului în "educator". Cartea ar trebui să treacă prin mâna tuturor refugiaţilor, cari, din întâmplare, ar crede că s'a schimbat ceva în Repere, că metodele s'au liberalizat, că sunt speranţe de ameliorare.

Tot dl Bacu ne-a adus din ţară o colecţie preţioasă de "poezii din închisori", culese de dânsul la Aiud, Gherla, Piteşti, Timişoara, în hrubele Jilavei, la canal, în beciul securităţii din Constanţa. Volumul se intitulează "Ofrandă", şi e o antologie a poeziei populare româneşti de astăzi. - Dacă amicii din pribegie merită să facă un efort bănesc pentru publicaţiile noastre, e cazul să-l facă cu aceste două volume, pe care să le dăruiască apoi tuturor străinilor ce citesc româneşte şi vor să afle cum stau exact lucrurile în România.-

* Pamfil ŞEICARU, Istoria partidelor naţional, ţărănist şi naţional-ţărănist, ed. Carpaţii, Madrid, 1963, 2 volume.- In mai bine de şase sute de pagini, tipărite strâns, fostul director al "Curentului" ne dă în realitate o istorie politică, socială, economică, a României moderne. Am spune că titlul lucrării e numai un pretext, deşi, natural, o bună parte din cele două volume e rezervată partidelor lui Iuliu Maniu, Vaida Voevod, Ion Mihalache, dela primele începuturi, ba chiar dela premizele puse de Inocenţiu Micu şi Eftimie Mugur până la al doilea răsboi mondial şi la prăbuşirea ţării. Documentarea istorică se îmbină, acolo unde se poate - şi se poate de vreo cincizeci de ani încoace - cu amintirile personale ale autorului, martor şi mărturisitor al epocii mai recente. Cum însuşi spune, prin profesia de gazetar, pe care a exercitat-o, a avut contacte cu principalii protagonişti ai vieţii noastre publice; mai mult decât atâta, a cunoscut toate dedesubturile acestei vieţi publice, şi acum, la distanţă de ani, le poate desvălui cu o anumită detaşare.

Ar fi absurd, însă, să ne închipuim că dl Şeicaru, cu temperamentul său focos, poate fi un istoric în adevăratul înţeles al cuvântului. E, şi în această "istorie", nu numai un memorialist, dar şi un polemist, chiar dacă se notează, cum spuneam, o anumită atenuare a tonului şi culorii. Ca să-şi expună propriile idei politice de astăzi, dl Şeicaru ilustrează, într'un capitol introductiv, "revoluţia în structura

constituţională a Franţei,realizată de gen.De Gaulle",prin lichidarea Statului partidelor,degenerare a democraţiei,şi restaurarea Statului naţional.Noi n'avem nicio nostalgie,evident,după România partidară,democrată şi liberală de ieri,dar nici după Statul naţional,realizat de Carol al II-lea.N'am vrea,iată,ca Statul naţional realizat de De Gaulle să-i semene acestuia din urmă,cum unele semne par a arăta.E drept că,printre personajele tratate cu mai multă asprime de dl Şeicaru,e tocmai regele Carol-Lupescu: şi aceasta depune în favoarea onestităţii sale politice,oricât de târzie.Resipiscenţele,când sunt sincere,sunt totdeauna apreciabile.Şi după Evanghelie.-

* Mai semnalăm în grabă:

- Octavian BÂRLEA,Die Union der Rumänen(1697 bis 1701),extras din vreo optzeci de pagini din volumul lui W.de Vries,Rom und die Patriarchate des Ostens,München, un adevărat studiu ştiinţific,în care se documentează riguros evenimentele care au dus la Unirea religioasă cu Roma,expunându-se obiectiv greşelile comise de o parte şi de alta,ca şi beneficiile avute de transilvăneni.
- Constantin SPOREA,Ein Erlebnis in der Bukowina,în revista "Der Europäische Osten",n° 99,München,Iunie 1963: date preţioase cu privire la mânăstirile bucovinene.Voroneţul apare chiar pe copertă,în culori; şi întreaga revistă,graţie dlui Sporea,care a folosit câteva din fotografiile artistice ale arhitectului Petit,e împodobită cu reproduceri după lăcaşurile religioase şi freştile din mânăstirile Bucovinei.In acelaş număr,prof.Georg Stadtmüller scrie despre "Das königliche Rumänien".
- Octavian BUHOCIU,"Xenopol y la teoria de la logica historica" şi "La peur, force acceleratrice de l'histoire",extrase din "Revista de Filosofia de la Universitad de Costa Rica": expunere critică a unor idei de mare actualitate ale lui Alexandru Xenopol,pe bună dreptate revendicat ca inovator şi precursor.
- E.LOZOVAN,Bibliographie de N.I.Herescu,extras din "Orpheus",Catania,X,1(Ian.-Iunie 1963): un "curriculum vitae" şi o listă a publicaţiilor marelui savant latinist,alcătuite după un criteriu logic şi cu obişnuita competenţă şi informaţie precisă a compilatorului.
- "Cultura neolatina",Roma,XXII,fasc.3, 1962.- Un întreg număr consacrat studiilor romanice în Repere.Colaborează Iorgu Iordan,Al.Rosetti,Tudor Vianu,Al.Dima, N.N.Condeescu,Nina Façon,care o scaldă rău de tot(îl uită,de pildă,pe bietul Marcu,fostul său maestru şi binefăcător,când vorbeşte de studiile de italiană în România).Ceilalţi o scaldă mai uşor.De remarcat prefaţa prof.Angelo Monteverdi,directorul publicaţiei,care nu vrea explicit să-şi asume răspunderea celor scrise în volum,şi exprimă urarea ca şi în România de astăzi filologia să scape de intervenţiile şi stricăciunea factorului politic.
- "Revue Roumaine",Bucureşti,4, 1963.- Singurul articol de oarecare seriozitate, acela al lui George OPRESCU,despre Delacroix şi Jurnalul său.Bietul părinte Agârbiceanu,ca să-şi menţină leafa şi titlurile de academician şi artist al poporului,a fost pus să scrie,la grea bătrâneţe,o nuvelă,altfel nu rea,despre un popă şarlatan.Nivelul poeziei e dat de Violeta Zamfirescu şi Ion Horea; al criticii, de Crohmălniceanu.Sunt nume,care dau măsura şi tonul acestei reviste trimestriale de propagandă reperistă,cu pretext literar,adresată Occidentului.

Adrian Popa

&& Ghicitoare.Din ale cui articole e imposibil să lipsească,în fiecare,următorii termeni? uneltire,anticrist,satanic,rea credinţă,pace şi bună învoire între oameni,conspiraţie,secături arivistă,demascare,meoneală,adulmecare,diversiune,a face jocul,ocultă,pescuit în apă tulbure,uneltitor,complice,conspiraţia tăcerii, cripto-comunişti,răspântie istorică,imponderabil,calcul,specific,clocit,lăturalnic,cum am relevat şi cu alt prilej...

- Idem: fereastra inimii,lumină,cer,plâns,lacrimi,Dumnezeu,pervazul inimii, hohote,jale,plânsete,strămoşi,răzbunare,cerul inimii...

&& Un agitator vorbeşte,la Moscova,tovarăşilor din celulă: Peste un an,fiecare cetăţean va avea o bicicletă: a promis-o tovarăşul Hruşciov! Peste doi ani, fiecare va avea motocicletă; peste trei,maşină; peste patru,aeroplan; peste cinci ani,fiecare va avea racheta lui... Tovarăşii aplaudă.Iar un bătrânel: O să fie tare bine atunci; că,cum aflăm că se vând,de pildă,chibrite la Kiev,ne punem pe rachetă şi ajungem,acolo,cei dintâi în coadă...
